

973 "Stajerc" izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Ijudje, se
sto stan-
ravo, dve
žena in
I. ljudje
jo ali pa
štvo

Vla.
kri proti
ica 2 K
K proti
no kri
dzam na
ki od
1:20 K
1:60.
Ras-
velkom

gospode

roti giba,
originalnih
električnim
ter, štucni,
ja za tre-
id. ter
Filiala:
unaj, 19,
se posle
882

Na balkanskih bojiščih se pravzaprav ni meseč odločilnega zgodilo. Poskus, da bi se urešnico premirje, so se izjavili in boji se nadaljujejo. Turške trdnjave Skutari in Adrianopol so še nezavzete. Sploh kažejo Bulgari vse znake hude utrujenosti, tako da je pričela turška armada pri Tšataldi naprej prodirati.

Zanimivejši je spor med Avstro-Ogrsko in Srbijo. Srbija in njena pokroviteljica Rusija se vsemi kriplji trudi, da bi rešitev tega spora do končane sedanje vojne zavlekla. Zato hoče Srbija šele po vojni gledatevne odvisnosti Albanije in srbskega pristana ob Adriji govoriti. Avstrija stoji seveda neomajeno na svoji itak mali zahtevi. Treba bode še dneve in tedne potrežljivosti, predno bode kocka odločila mir ali vojno.

Naravnost evropskih škandal pa je ravnanje Srbije, gledě avstrijskih konzulov. Bržkone je res, da konzul Prohaska še živi. Srbija se je na našo zahtevo v toliko udala, da je pustila v svrbo natančne preiskave konzula Edl v dotične kraje odpotovati ter mu je objubila popolno prostost in varnost. Komaj pa je prišel konzul Edl v Škub, so mu Srbi že velike težave delali. In ko je odposlal avstrijski vladni poročilo o preiskavi, so Srbi najvažnejše točke tega poročila zahrljeno in izbrisali. Prepolimi so torej na balkanski način svojo obljubo. Ta srbski zločin zamore imeti najhujše posledice, ki se bodojo pač hitro pojavile. Vsaka druga velevlast bi prevzetim Srbom že davno usta zamašila. Rusija je zahrbtna kakor vedno. Ali za vojno je bržkone nepripravljena in poleg tega ima s Kitajci in Japonci dovolj opraviti. V splošnem

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubil!

Stajerc

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Z oznala uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80, za $\frac{1}{2}$ strani K 40, za $\frac{1}{4}$ strani K 20, za $\frac{1}{8}$ strani K 10, za $\frac{1}{16}$ strani K 5, za $\frac{1}{32}$ strani K 2:50, za $\frac{1}{64}$ strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 48.

V Ptiju v nedeljo dne 1. decembra 1912.

XIII. letnik.

Vojna na Balkanu.

Mirovna pogajanja razbita. — Adrianopol in Skutari nezavzeta. Bulgari se izmučeni pri Tšataldi umikajo. — Soloniki preporna točka. — Avstrijsko-srbski spor zavlečen. — Besedoloma Srbija. — Rusija v škripchih. — Vojna nevarnost za nas.

Na balkanskih bojiščih se pravzaprav ni meseč odločilnega zgodilo. Poskus, da bi se urešnico premirje, so se izjavili in boji se nadaljujejo. Turške trdnjave Skutari in Adrianopol so še nezavzete. Sploh kažejo Bulgari vse znake hude utrujenosti, tako da je pričela turška armada pri Tšataldi naprej prodirati.

Zanimivejši je spor med Avstro-Ogrsko in Srbijo. Srbija in njena pokroviteljica Rusija se vsemi kriplji trudi, da bi rešitev tega spora do končane sedanje vojne zavlekla. Zato hoče Srbija šele po vojni gledatevne odvisnosti Albanije in srbskega pristana ob Adriji govoriti. Avstrija stoji seveda neomajeno na svoji itak mali zahtevi. Treba bode še dneve in tedne potrežljivosti, predno bode kocka odločila mir ali vojno.

Naravnost evropskih škandal pa je ravnanje Srbije, gledě avstrijskih konzulov. Bržkone je res, da konzul Prohaska še živi. Srbija se je na našo zahtevo v toliko udala, da je pustila v svrbo natančne preiskave konzula Edl v dotične kraje odpotovati ter mu je objubila popolno prostost in varnost. Komaj pa je prišel konzul Edl v Škub, so mu Srbi že velike težave delali. In ko je odposlal avstrijski vladni poročilo o preiskavi, so Srbi najvažnejše točke tega poročila zahrljeno in izbrisali. Prepolimi so torej na balkanski način svojo obljubo. Ta srbski zločin zamore imeti najhujše posledice, ki se bodojo pač hitro pojavile. Vsaka druga velevlast bi prevzetim Srbom že davno usta zamašila. Rusija je zahrbtna kakor vedno. Ali za vojno je bržkone nepripravljena in poleg tega ima s Kitajci in Japonci dovolj opraviti. V splošnem

bi se dal položaj v tem trenutku tako-le označiti: Srbija se hoče z zavlačenjem spora okreptati, pri tem pa prezira mednarodne pravice in oblube; — Rusija se noče preveč izpostavljati nevarnosti; — Nemčija stoji zvesta kakor skala ob naši strani, v splošnem je položaj boljši in upanje ohranitve mira večje. Naši Avstriji pa se na vsak način ni treba batiti ne vojne ne slabega mira.

(Glej zadnje telegrame na strani 6.)

Mirovna pogajanja.

Kakor pravijo zadnja poročila, so se mirovna pogajanja med Turčijo in Bulgarijo bržkon žerazbila. Turški zastopniki od tega niti slisati nečeo, da bi se moralna posadka Adrianopla podati. Bulgarske zahteve so mnogo previsoke, pogum turške armade raste z vsakim dnevom, medtem ko je bulgarska že izmučena in obupana. Vojna se bode bržkone z vso močjo nadaljevala.

Adrianopol.

Velika ta trdnjava, ki so jo bulgarski in srbski vojaki popolnoma obkolili, stoji še vedno ne premagana. Turški posadki je vse dosedanje napade odbila. Položaj Bulgarov je postal jako neugoden in v nekaterih krajih so se morali že jako daleč od trdnjave umakniti. Turki so napravili več izpadov, pri katerih je na obeh straneh jako veliko vojakov padlo.

Saloniki.

V tem nekdaj cvetočem trgovinskim mestu vlada zdaj pravcata anarhija. Avstrijska kolonija

dviga najhujše obtožbe zoper Grke, ki povsod v mestu ropajo in morijo. Grški vojaki silijo v hiše in plenijo grozovito. Prstane iz prstov in ulahk iz ušes tragojo prvevalcem, ženske omadežujejo, moške in otroke pa koljejo. Ti „krščanski“ zmagovalci vpeljali so rop in umor v mestu, ki je še danes veliki vojaški tabor. Kajti iz ljubosumnosti nočeje ne Grki ne Bulgari mesta zapustiti. Govori se, da je prišlo med grškimi in bulgarskimi vojaki že do budih prepirov in bojev. Neki bulgarski voditelj je izjavil: Šaloniki ne bode nikdar grški pristan; prihodnja bulgarska vojna veljala boda grški in to menda že v 3 mesecih. Notranji spor med balkanskimi i zaveznički postaja sploh vedno očitnejši in jasnejši.

Skutari.

Mala turška trdnjavica Skutari, ki je imela prve napade izdržati, stoji še vedno ne premagana. ČrnoGORCI igrajo zlaj že naravnost smešno vlogo. Srbe kličejo na pomoč! „Kralj“ Nikita je zdaj sam prevzel vrhovno povelje. Pa Turki mu nočejo pod nož, kakor kozlički. Posadka trdnjave Skutari je v svoji hrabrosti res vzorna.

Preobrat na vojnem polju?

Pod tem naslovom priobčuje „Grazer Tagblatt“ članek, kateremu posnemamo sledeče: Bil bi v zgodovini nezaslišani slučaj, ako bi vojaško tako močna država kakor je Turčija bila poražena od tako slabotnih nasprotnikov, kakor so balkanske države. V tem slučaju bi bili vzroki v drugih zadevah, zlasti v koruptni in zanemarjeni upravi iskatki. Dejstvo je, da so nasprotniki Turčijo nepripravljeno napadli;

Drži se zemlje!

Pripovedka, maloruski spisal Andrej Vereteljnik. (Posl. Podravski.) (2. nadaljevanje.)

»Ti trnici nas pripravijo ob življenje,« je dejala med ljudmi se niti pokazati ne smem. Pa tudi za tebo bodo kazali odslj s prstom ter kričali kriminalist!«

In revno Ivanovo ženò so polile vroče solze.

»Ze sam vidim, da nam ni mogoče prebiti s takšnim sedosmed,« je dejal. »A kaj hočemo!«

»Evo, veš kai, mož? Kosta ti je bil dobro svetoval, pojdi še sedaj k njemu. Kar poreče on, to tudi učinimo.«

»Hej, žena, ne draži me!« zakriči Ivan na ženo ter jo pogleda s strašnimi očmi. »Ali si mar res že misliš, da je tvoj mož že tako bedast, da mora h Kosti rahatati po razum? Jaz imam, hvala Bogu, pameti še sam dovolj!«

In ne čakajoč, kaj mu odvrene žena, zaropota Ivan z durmi ter jezen odide iz hiše. Na dvorišču priteče k njemu njegov desetletni sin. Z obema rokama se je držal za nos, iz katerega mu je curkoma tekla kri.

»Kaj ti je?«

»Frivec Janez je zalučal va-me kamen.«

»Čemu?«

»Za prazen nič. Igral sem se na naši ulici, on pa je splezal na plot ter me pital s kriminalistom. Rekel sem mu: »Pazi, da ti sam ne končaš življenja v ječi!«

Takrat pa je on pobral kamen in ga vrgel va me.«

»To je kazen boja, zastoka Ivan.«

Fant vteče v hišo, da se ondi vrnje, k Ivanu pa pristopi mlajši sin ter jame potiboma govrtti:

»Jaz vam, oče, nekaj povem, toda ne povejte tega materi, ker nam je mati prepovedala to izpovedati. Ko vas ni bilo tukaj, so Fricevi fantje po cele dnevi preseđeli na našem vrtu ter tudi odnesli vse raz njeza. Ko so enkrat prišli mati ter jih hoteli pregnati, so jeli po nas metati grude in zadeli so mater s kosom opinke v levo stran. Mati so zastokali ter odšli v hišo. Rekli so, da ne vstrajajo več dolgo.«

Vsaka beseda malega fanta je rezala kakor nož Ivanovo srce. Molčal je, toda premagovala ga je jeza in obup.

»Tukaj se tudi ne vzdržimo,« reče Ivan sam sebi. Rad bi bil v tem hipu zvezbal nekan daleč in daleč, samo da vsega tega ne bi več slišal niti videl. Kesal se je, da je spustil Frica v sosedščino ter radi tega prišel v tak nemir in nesrečo. Spomnil se je bil na Kosto in na njegov svet, toda Ivan ni hotel nanj niti misliti.

IV.

Še istega dne zvečer je sedel Ivan v krčmi pri Šumilu ter se zalival z žganjico.

»Čuj me, Šumil! Ti mi moraš svetovati, toda dobro. Svetuj, Šumil, ker le malo manjka, da se mi sne se razpolovi žalosti.«

»Oj, Ivan, znana mi je tvoja stiska, toda težavno ti je svetovati v njej. Vi bi se radi znebili svojega so-

seda, toda z njim ne opravite ničesar. Zamorem vam dati same eden svet, da prodaste svoje gospodarstvo ter se sami umaknete negozidi.«

»Umakniti se? spregovori Ivan prestrašen. »Umakniti se iz koče, katero sta pokojni oče in mati pozidala s svojimi rokami? Umakniti se raz tega sadnika, kjer sem bil odstranil? Iz tega zemljišča, ki so ga obdelovali moje roke? Šumil, ali si ti človek, ali sama hudoba?«

Vendar Šumil ni molčal. Jel je dokazoval Ivanu, da mu v rojtni vasi ne bo več mogoče živeti, da bode s slehri kazal za njim s prstom ter ga pital s kriminalistom.«

In Ivan je poslušal Šumima, pozabil na to, kar je bil še pred hipom govoril o ljubezni do očetove grude. Strah pred tem, da ne bi postal zasmeha vseh vaščanov ter razburjen po žganjici, ki mu jo je Šumil nalival v izobilju, je odbijal od sebe te problemske navezanosti na očetovsko grudo ter se upiral Šumimu, češ, da bi se on moral umakniti sovražniku.

Vendar, kam se hočem umakniti, vpraša Šumima Ivan.

»Ali je mar svet res tako majhen?« mu ta odvrne. »Čuje me, Ivan, svetovati vam hočem dobro. Svetoval sem vašemu očetu, naj kupi polje za grmom in oče mi je bil za ta nasvet hyaležen vse svoje žive dni. Pa tudi vam sedaj dobro svetujem. Prodajte zemljišče, idite v Ameriko in ond postanete gospod. Jaz poznam nekega gospoda v mestu, ki vas tjejak odpošije. Za denar, ki ga dobite tukaj, si lahko kupite v Ameriki

temu je priporočila še izjava velevlasti, da ne bodejo spremembe statusa quo na Balkanu dopustile. Ko je vojna že cele tedne trajala, je Turčija še vedno mobilizirala. Glavna moč Turčije leži ravno v Aziji, kjer onemogočijo oddaljenost in slabe prometne razmere hitro združenje vojaštva. Zato se je nepravljena Turčija moralna začetkoma na vseh črtah umakniti. Balkanske državice so takoj zadnji bajonet v boj postavile in so tako pravzaprav več dosegle, nego so sploh doseči hotele. Zdaj pa so politične zahteve nakrat ves drugi položaj vstvarile. Na zahodu so se balkanski zaveznički že pričeli prepirati; vsled tega je njih moč oslabela. Na vzhodu se je moč bulgarske armade ob turških množicah tako obrabila, da ne more naprej. Turčija se je vstavila pri Tšataldši in zaupa v moč svoje zadnje armade, tako da je celo mirovne pogoje odklonila. Ako se ji v resnicu posreči, zopetni napad bulgarske armade odbiti, postane položaj zavezničkov jako kritičen. Potem so nezmožni, Turčijo z orojjem v priznanje njenega poraza in v sklepanje miru prisiliti; tako bi morali potem zimsko vojno pričeti; njih prepirane zahteve bi poleg tega še tuje velevlasti prisilile, da posežejo vmes. Tako bi z amoglo priti do popolnega preobrata na bojišču. Za to možnost govoriti tudi zgodovina. V vseh vojnah, ki jih je Turčija v 19. stoletju peljala, bila je od proglašitve vojne presenečena brez izvršene mobilizacije. Ali po težkih porazih je Turčija zopet zbrala svoje moči in je dosegla zopet velike zmage. Neki odlični diplomat je dejal: "Turki potrebujejo vedno občutljivi udarec; potem šele se zberejo in dobitjo zopet odločnost ter moč!"

Srbija mobilizira proti nam?

Ogrski listi poročajo, da izvršuje Srbija velike mobilizacije in zbirajo vse svoje vojaštvo ob avstrijskih mejah. Po našem mnjenju Srbija zdaj ne more imeti mnogo vojaštva na razpolago, ker maršira veliki del njene armade proti morju, drugi del pa pomaga Bulgarom pri obleganju Adrianopla. Srbska jedica Avstrije ne more strašiti.

Slaba vest Srbije.

Proti Avstriji tako ošabni Srbi so pričeli trdnjavo v Belgradu še bolj utrjevati in vlačijo vanjo največje kanone ter jo pravljajo za boje. Noč in dan delajo. 40 vjetih Albancev ni hotelo pri tem delu pomagati; srbski stotnik Malinovič je pustil ednostavno vseh 40 mož ustreliti. Taka grozodejstva Srbov nad neoboroženimi jetniki se množijo.

dvakrat toliko jemlje, ter boste gospodarili, da se boste kar smejali . . ."

Cudno so donele te besede Ivanu v ušesih. Poskusil jih je kot nekakšno mično godbo. "Postaneš gospod, kupiš dvakrat toliko zemlje — te besede so vpijanje Ivana, predstavili mu kakor v prikazni bogato krajino Ameriko, v kateri postane on bogat in kjer ga nihče ne bo pital s 'kriminalistom' . . . Te besede so končale enkrat za vsej borbo, ki jo je imel še pred trenutkom v svoji duši, razrešile vprašanje, ki se mu je vsilevalo, češ, ali se mar spodbodi zapustiti zemljo, poškropljeno z znjem ter s krvo svojo v svojih očetov?

S pobeošeno glavo je presezel Ivan nekaj časa. Premišljeval je, kdo neki kupi njegovo zemljišče, v čégave roke pride ono? In vprašel je potem Šulima.

"Resnica", odvrne Šulim nekako v zadregi. "Na to pa res nisva mislila. V tem tiči kavelj. Kdo v vasi bo hotel kupiti vaše gospodarstvo ter poslati Frica sosed? Ali se mar ljudje niso dovolj nagledali vašega življenja s Fricem?"

"Da, to je resnica."

"Nu, jaš vam vendar-le najdem kupca . . . Ne mara se celo sam Fric ne bo branil ga kupiti!"

"Tega si on ne učaka!" zakriči razjarjeni Ivan, "Slehrnemu prodam, samo ne Fricu! Išči Šulim, kupca, oda Frica mi ne imenuj!"

Ivan odide razjarjen iz krčme. Ni vedel, revez, da mu njegova jeza ne prinese sadu, da ga pakj že ima v svoji mreži, iz katere se ne izmota več, ker Šulim je bil prav za prav le od Frica plačan posrednik zastran prodaje njegove kmetije.

Ivan pride domov. Otroci so spali, toda žena je ležala na postelji ter stokala. Ovohalo je mahoma vognavo žganjice ter se zjokala.

"Tega mi je še treba v moji nesreči! Ko jameš pijačevati, pa me kar živo pokopljiv v zemljo ob enem z mojimi otroci!"

(Naprek prihodnjic.)

Ruska mobilizacija.

Tedne sem že zbirala Rusija ob avstro-ogrski meji velike množice svojega vojaštva. Uradno se sicer trdi, da je to le "poizkušna" mobilizacija, a tej trditvi nikdo ne veruje. Iz Cernovice poročajo, da so ob bukovinski meji že velikanske množice ruskega vojaštva zbrane. Vsi ruski mostovi ob meji so vojaško zastraženi. To dejstvo pač ne dokazuje tolikokrat naglašano rusko miroljubnost.

Velika vojaška naročila.

Iz Esena poročajo, da so doble nemške in belgijske fabrike smodnika in orožja izredno v velika naročila. V teh fabrikah se dela zdaj dan in noč, da bi se ta naročila efektuirala. Bulgari so hoteli na Nemškem letalne stroje kupiti, pa se jim je to odločno odklonilo. Srbska vlada je v Zagrebu (!) naročila 10.000 vojaških škorenj; upati je, da jih bude tudi plačala.

Rusko-kitajski spor.

Prav odločilnega pomena za nakrat zopet nastopivšo rusko pohlevnost je spor, ki je nastal med carjem-batkuški in republiko Kitajsko. Gre se za Mongolsko, ki je stala doslej popolnoma pod kitajsko oblastjo. Rusija bi to velikansko pokrajino rada pogolnila in njeni zahrbtni politiki se je res posrečilo, uresničiti nekako rusko-mongolsko pogodbo, glasom katere bi bila Mongolska vsaj na papirju popolnoma neodvisna, v resnicu pa seveda popolnoma pod kuratelo Rusije. To se Kitajska ni pustila dopasti. Vložila je pri vseh velevlastih odločni protest in izjavila, da hoče obdržati svojo nadvlado nad vso Mongolsko. Tako je prišlo do spora in, kakor pravijo poročila, tudi že do mobilizacije. Japonska se je baje zdržala s Kitajsko. To bi pomenilo seveda za Rusijo velikansko nevarnost, tako da bi vsa njena azijska politika napovedala bankerot. Rusija je pač podobna tistem, ki je hotel na dveh stolih sedeti, pa je sredi na tla padel . . .

Proti Mladoturkom.

Turška vlada je vse merodajne voditelje mladoturškega gibanja aretirala. Dolži jih dejanj, ki so in bodejo i zanaprej turški državi škodovali. — Poroča se tudi, da hoče turška vlada ustavno odpraviti in Turčijo zopet v absolutistično državo spremeniti. Ustavno življenje češ da je na Turškem povzročilo le velikansko škodo. Potrjena ta vest še ni.

Vojnska na Balkanu

vznemirja sedaj ves svet. Kajti tudi Avstrija je hudo prizateta. Zato se vrši

**v nedeljo dne 1. decembra t. l.
ob pol 10. uri dopoldne
v dvorani Vereinshausa v
Ptuju**

važni shod.

Dnevni red:

Vojnska in Avstrija.

Pridimo vsi, razgovorimo se o položaju in do kažimo, da je in ostane naše srce zvesto Avstriji!

Vodstvo „Štajerčeve“ stranke.

Naša zlata slovenska mladina.

Mladina je že vsled nezrelih svojih nazorov najbolj izpostavljena hujskajočim vplivom. Mlada duša še ne prebavi resnobe življenja, še nima utrjenih nazorov in tava v vednem navdušenju, kakor v megli naprej . . . Zato pa je politika

fanatizma in hujskarije ravno za mladino izredno nevarna.

Opozarjali smo že mnogokrat na pogubo nosne posledice politične hujskarije slovenskih pravakov obeh strank med mladino. Koliko škoda koliko nesreča povzročila je ta hujskarija. Kako posurovi mladino, kako jo moralno in gmočno uničuje! Mladeniška društva in zvezze so mnogokrat prava gnezdišča propalosti in posurovelosti. Pretepi, pijančevanje, poboji, sovraštvo, ki je vsega zmožno, natančno pokvarjenje, — to so posledice politične hujskarije med slovensko mladino.

Najhujše pa se opazuje plodove politikovanja med slovenskimi študenti, ki obiskujejo v Gradcu na Dunaju ali v Pragi visoke šole. Vbogi očetje pošlejo svoje sinove tja, da bi se tam kaj pracičili, da bi si vstvarili s težko prisluženimi očetovimi groši boljšo bodočnost. Mladi fantalini pa zapravljajo tam v mestih svoj čas in očetov denar, na njih knjigah se zbirajo prah, v njih glavah pa pajčovina. Brigajo se le za politiko . . . To dejstvo pa je postal naravnost nevarno, odkar je zašla slovenska politika na rob vle izdajstva, kakor opazujemo to zlasti v zadnjem času. Kar star slovenski politikirji misljijo in čutijo, pa z lepimi besedami prikrivajo, — to povedo slovenski na ta slab način vzgojeni študentovski fantički naravnost in odkrita. Ker zdaj v teh nevarnih časih vse slovensko časopisje hvalisa in se poteguje za nam tako sovražno Srbijo, mislijo slovenski študentje, da morajo tudi oni v tujini svoje protivavstrijsko misljenje pokazati.

Dokaz temu je žalostni in sramotni slučaj, ki se je pretekel nedeljo na Dunaju, torej v avstrijski prestolici, tako rekoč pred obličjem našega cesarja zgodil. Bilo je tako-le :

V srbski cerkviji na Dunaju (Landstrasse) so obdržali zahvalno mašo ob priliki zmage balkanskih držav. Maša je bila ob pol 1. uri končana. Potem se je zbralo okroglo 150 slovenskih, hrvatskih in srbskih študentov v manjših skupinah. Hoteli so vpravljani na cesarskem Dunaju demonstracijo. Korakali so skozi Schwarzenberggasse pred poslopja srbskega in bulgarskega konzulata. Tam so prepevali črnogorske in srbske pesni. Hoteli so potem še pred ruski konzulatiti. Ali na Rennwegu so se jih stražniki nasproti postavili. Studenti so hoteli kordon stražnikov pretrgali, ali policija je potegnila sablje in je dijake razgnala. V Kärntnerstrasse so se fantje zopet zbrali in so naprej demonstrirali. Upri so se policajem. Tudi so pričeli z neverjetno predzrnostjo "živio Srbija" in "Doli z Avstrijo" klicati. Zdaj je policija energično nastopila in je 15 študentov aretirala. Medtem se je zbralo veliko občinstva, ki je bilo vsled protivavstrijskih klicov v do skrajnosti razburjen. Dunajčani so planili po študentih in so jih hudo pretepli. Pomagali so največje kričače aretirati in veleizdajalske te izgrede zadušiti. Viharno je pričelo občinstvo "živela Avstrija" klicati. Aretirane študente so oddali deželnim sodnijim.

To je resnično poročilo sramotnega tega dogodka. Ti nabujšani študentje hočejo avstrijski uradniki postati! Ti hočejo, da se jih na Dunaju spoštuje kot goste. Ti fantalini se delajo kot nekaki cvet slovenskega ljudstva . . . Zdaj bodejo mesece dolgo v ječi sedeli, očetov denar je izgubljen, njihova bodočnost je uničena . . . In kdo je kriv? Tisti zločinski srbski in ruski agenti ter hujščaki, ki jih imamo toliko na Slovenskem, — tisto slovensko časopisje, ki meni, da je Avstrija le igračica za polidive balkanske narode! Trpela bodo le zaslepljena mladina, — pravi prvački povzročitelji pa sedijo za pečjo in si zadovoljno manjajo roke, ker misljijo, da so zopet Avstriji pred vsem svetom veliko škodo povzročili . . .

Slovensko ljudstvo, kedaj se bodoč ostres svojih srbofilskev in rusofilskev zapeljivcev?

SUKNA in modno blago za gospode in gospode priporoča izvozna hiša 140

Prokop Skorkovsky in sin

v Humpolu na Češkem.

Vzorci na zahtevo franko. Zelo zmerne cene. Na željo hočem dati takoj izgotoviti gospodske oblike.

ZEFIRE

Neomejeno

zaupanje

vživajo in zaslužijo

MAGGI JEVE kocke

(gotova goveja juha)

MAGGI a 5 vinarjev,

kèr so z največjo skrbnostjo

narejene. V kakovosti so

najboljše!

Pazi naj se na ime MAGGI in na varstveno znamko krijevo zveto.

Politični pregled.

Cesarjeva beseda. Naš sivilski vladar je gotovo najboljši zaščitnik in zagovornik miru, saj je svojo osebno hrabrost že kot 18 letni mladenič v krvavi bitki dokazal. Na to cesarjevo miroljubnost pa zdaj tudi nasprotniki monarhije. Zaradi te miroljubnosti si upajo tudi Srbi vse mogoče prednosti in njih napadi na našo državo so že pobalinski. Pa se motijo, ti širokopustni „Jugoslovani“, ako misljijo, da bode ta cesarjeva miroljubnost vsako žaljenje mogočne naše države dopustila. Cesar je napačno mnenje sam pred kratkim razpršil. Kajti rekel je napram neki visoko stoječi osebi: „Ich bin für die Aufrechterhaltung des Friedens, jedoch nicht um jeden Preis. Wir können uns doch nicht alles gefallen lassen!“ Slovensko se glasijo te cesarjeve besede tako-le: „Jaz sem za vzdržanje mira, ali ne za vsakoten. Mi si vendar ne moremo vsega dopasti pustiti!“ Te cesarjeve besede so jasne in gotovo jih bodejo tudi straniki naše države razumeli!

Korošec — od cesarja hudo okregan! Ob priliki zadnjega zasedanja avstrijskih delegacij nagovoril je naš sivilski cesar celo vrsto poslancev, med drugimi pa tudi voditelja štajerskih slovenskih klerikalcev dra. Korošca. Ta kaplan, ki nosi brez vsake pravice duhovniško obliko, kén ne izvršuje že leta sem duhovniški poklic, ta duhovniški deželni zbor ubili in ki tudi sedaj v teh težkih časih v državnem zboru delo preprečijo. Cesar je Korošcu pravojstro rekel, da bi bilo želeti, da štajerski deželni zbor zopet deluje. Malokajd se naš vsem narodom in strankam ednako pravičen vladar v politiko spušča, — a tokat je moral Korošec in njim vsa slovenska farška stranka izvediti, da je cesar stiskodljivo slovensko politiko nedovoljen.

Blagor dela

doseže le tisti, ki gré s polno močjo in zdravjem na vsakdanje delo. Kdor pa n. pr. na revolucionarnih, gihtičnih bolečinah ali na posledicah takšnega prehlajenja trpi, večidel ni zmožen, uporabiti svojo polno moč v delu.

Tu se izkaže preizkušeno, dobro domače redstvo, kakor je Fellerjev fluid z zn. „Elsafluid“, mnogokrat kot zvesti pomočnik, vstavlja bolečine, okrepa muskuljne in živce, in bi moralo biti vsled tega vedno pri hiši. Znana pe-

Napad na smodnišnice. Skoraj neverjetna vest prihaja iz Gradca: Neznani zločinci hoteli so v noči od torka na sredo v Kalsdorfu ter na Lazarettfeldu pri Gradcu tam oplenili smodnišnice (Pulvertürme) v zrak spustiti. Zločince je huda meglja pospeševala. Približali so se poslopjem na raznih točkah. Ali vojaška straža jih je opazila. Vojak je zaklical trikrat svoj „Wer da“, ko je videl v meglji enega moža prihajati. Kot odgovor pa je neznanec potegnil revolver in je na vojaka ustrelil. Krogle je vojaku roko predrla. Vojak je potem tudi dvakrat ustrelil, istotako drugi vojak pri sosedni smodnišnici. Ali zločincem se je vendar posrečilo pobegniti. Vojaška in civilna oblast je napravila takoj vse potrebno, da se napadalce vjame, ali doslej brez vsacega uspeha.

Krvavi izgredi v Budimpešti. Socialni demokrati hočejo s pouličnimi izgredi vojno nevarnost odpraviti. To je seveda ravno tako, kakor če bi se hotelo ogenj z oljem pogasiti. V nedeljo imeli so v Budimpešti veliki shod, katerega se je okroglo 3000 delavcev udeležilo. Kèr so udeleženci kaj v začetku shoda „živel a republika“ vpili, je vladni zastopnik shod razpuštil. Na ulici je prislo vsled tega, da hudiči izgredov v kravah bojev z policijo. Delavci so policijo napadli s kamenji in pričeli nanjo iz revolverjev streljati. Enemu policistu je bil konj ustreljen. Mnogo policajev in drugih oseb je ranjenih. Le v težkem boju zamogli so stražniki izgrednike razgnati. 86 oseb je bilo aretiranih. Taki brezmiseln izgredi so v splošno škodo državi in prizadetim odnosno zapeljanim delavcem. Odgovornost pade vsled tega na njih povzročitelje.

Naš prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand odpotoval je pretekli petek v Berlin, da ostane tam za nekaj dni pri velikih lovih kot gost nemškega cesarja. Potem se je zopet vrnil na Dunaj. Ta obisk je imel seveda glede vojnega položaja veliki pomen. Nemčija je naši državi do skrajnosti zvesta in njenoro orožje je Avstro-Ogrski na razpolago. Na Rusijo, ki bi tako rada našo monarhijo napadla, napravil je ta velepolitiki obisk globoki vtič. Zanimivo je tudi, da se je podal avstro-ogrski šef generalštaba Schemua v Berlin in je imel tam daljše posvetovanje s šefom nemškega generalštaba. Kako revna in zapuščena bi pač bila naša avstrijska domovina, ko bi ji ne stala ob strani vedno „in schimmernder Wehr“ močna Nemčija! Ta Nemčija je Srbi pred 4 leti vzela vso veselje do vojne zoper Avstrijo, in ako se te nevarne sedanje zmešnjave zopet mirnim potom rešijo, imamo to le zvestobi in odločnosti prijateljski Nemčiji Zahvaliti.

Nemško-avstrijska zveza. Z ozirom na nevarni položaj, v katerem se nahaja naša država vsled zahrbtnje ruske politike, je vsebina zvezne med Nemčijo in Avstro-Ogrsko prav zanimiva. Glavne tocke te pogodbe se glasijo: 1) Ako bi bila ena teh dveh držav od Rusije napadena, je druga država obvezana, da ji v vso svojo armado pomaga in da mir le obenem ter sporazumno z napadenem državo sklene. — 2) Ako bi bila ena teh dveh držav od kake druge države razvzena Rusije napadena, moral bi druga dobrohotno stališče napraviti zavezniči zavzeti. Ako bi pa bila napadalna država v katerem koli oziru od Rusije podpirana, obvelja pod 1) omenjeno določilo. — Iz te pogodbe je razvidno, da je v sedanjem položaju pomoč mogočne Nemčije samoumevna in sigurna.

snica in pisateljica Paul Maria Lacroma, pleme-nita Egger-Schmitzhausen, se je v nekem na apotekarja Feller naslovljenem pismu tako-le izrazila: „Sili me Vam povedati, kako neskončno dobro mi je storil Vaš po baronici Freytagh dobljeni fluid z. zn. „Elsafluid“ za mojo neuralgijo obraza. Sprejmite iz velike množine v najtoplejšo hvaležnost zavezana človeštva najtoplejšo zahvalo itd.“ Tisočero ednakih izjav iz vseh krogov govori o blagonosnem, zdravilnem in marsikako bolečino odstranjujočem vplivu tega domačega sredstva, od katerega se 12 malih, 6 dvojnih ali 2 špecialni steklenici franko

Čehi in Avstrija. Samoumevno je da igrajo češki rogovileži tudi zdaj prav očitno protivavstrijsko gonjo. Glavni vodja je seveda znani češki hujšač poslanec Kloufač, ki se vozi po Srbiji in brati s tistimi kraljemonci, kateri misljijo tudi Avstrijo preplašiti. Res čudno, da se naša država take Kloufače dopasti pusti. V raznih čeških mestih, zlasti v Podiebradu so Čehi napravili protivavstrijske demonstracije in so pri poslopijih avstrijskih oblastij vse šipe pobili. Oblast je morala prav ojstro nastopiti, da je tej gonji konec napravila. Čehi hočejo seveda v inozemstvu vtis napraviti, kakor da bi naša monarhija vsled notranjih bojev ne mogla srbskih prevnetnosti vstaviti. Pa se motijo! Avstrijska moč je v notranjem ravno tako krepka, kakor na zunaj; par čeških kričačev še ne bode lice naše države spremeni!

Češki oficirji. Zadnjič enkrat se je vsled neprevidnosti posameznikov v Pragi izvedelo, da imajo češki oficirji nekaki „klub c. in kr. čeških oficirjev.“ Posamezni češki oficirji so torej že pozabili, da so uslužbenci Avstrije. Oblast je te možice v Galicijo in Bozno prestavila, kjer se jih bode gotovo vroča „slovenska“ kri ohladila.

Črnogorski denar. Davčne oblasti v Bozni, Hercegovini in južni Dalmaciji jemale so doslej tudi črnogorski denar v plačilo. Zdaj je avstrogorska vlada to iz umetnih razlogov prepovedala. Črnogorski denar torej nima pri nas nobene veljave.

Poizkušeni umor carja? Dne 18. t. m. se je peljal ruski car iz Spale v Carskejo Selo. Ko je dvorni vlak že zapustil postajo Koslova-Ruda, našli so tam na enem kraju šine in švelne razbite ter tudi kamenje na progi. Bržkone so mislili anarhistični zločinci, da bode carjev vlak šele pozneje vozil in so hoteli vlak iz tira vreči ter na ta način carja umoriti.

Izvoz zlate. Te dni se je odpeljalo v Rumunijo več kot deset milijonov v zlatu. Denar je poslala banka v Brüsselu s posebnimi strogo zastraženimi vagoni.

Potrdil je naš cesar od koroškega deželnega zborna sklenjeno postavo gledè učiteljskih plač.

Sramoto celi avstrijski državni zbornici je napravil poljski klerikalni poslanec Jedynek. Mož je namreč doma sleparil z živinskimi listi in ga je zbornica vsled tega sodniji izročila.

Psi kot straže. V zadnjem času so se ponavljali poskušeni napadi na avstrijske smodnišnice (Pulvertürme). V nekaterih krajih naši vojaki vsled megle in teme ponoči svoje dolnosti ne morejo izpolniti, vsaj tako vestno ne, kakor bi bilo to želeti. Vojna uprava je vled tega poskusila vpeljati in dresirati pse kot pomičnike straže. Ako se bodejo poizkusiti posrečili, se te stražne pse splošno v naši armadi vpelje.

Težki časi.

V tem usodepolnem času, ko se gré za življenske interese monarhije, se slovensko časopisje — vkljub temu, da je obstoj monarhije iz prav razumljivih vzrokov za Slovence ravno tako važen kakor za vsacega Avstrije — se torej slovensko časopisje ne zavzema zanje, temveč podpira z navdušenjem, ki bi bilo boljše stvari vredno, srbske izzivalne zahteve.

Slovensko časopisje prezira popolnoma spoštovanje, moč in življenske pogoje monarhije; za to časopisje ima interes le bodočnost Srbije, iz polnitve vseh njenih zahtev in želj na troške Avstrije. Celo oni del slovenskega časopisa (kleri-

za 5 kron od dvornega lekarnarja Feller v Stubicu, Elsaplatz št. 241 (Hrvatska) dobi.

Tudi drugi Elsa-preparat in sicer Fellerjeve odvajalne Rhabarber-pilule z zn. „Elsapillen“, zamoremo iz izkušnje priporočati, kajti odkar jih rabimo, imamo popolnoma zdrav želodec in dober tek, urejeno odvajanje in nobenih želodčnih bolečin. Tudi, da se ta preparat, od katerega stane 6 škatljic franko 4 krone, pristno dobi, naslovi naj se na lekarnarja Feller v Stubicu, Elsaplatz št. 241 (Hrvatska).

kalni), ki se preje ni mogel dovolj bahati s svojim „avstrijskim patriotizmom“, govoril danes z drugim glasom, ki se komaj od najradikalnejših belgradskih listov razlikuje. Vsaka Avstriji so vpražna notica in ozemskoga časopisja, vše kar zamore avstrijski veljavi škodovati in avstrijsko diplomacijo poniževati, — se nakreči način v slovenskem časopisu objavlja. Vsaka izjava najhujših nasprotnikov monarhije se z debeličkimi prinaša.

Začasa aneksije Bosne se je del slovenskega časopisa za Srbijo zavzemal. **Zdaj pa so vsi slovenski listi v taboru najzagriženijih sovragov Avstrij. Te slovenske liste je prijela nekaka srbofilska pjanost in v sovražnih napadih proti Avstriji ne poznajo nobenih mej.**

„Združimo se v skupnem boju proti skupnemu sovražniku“, — pisal je neki slovenski dnevnik ob priliki spora s Srbijo. Pod tem geslom gre danes vse slovensko časopisje naprej: **za slovenske liste je Avstria skupni sovražnik Jugoslovanov in vsled tega tudi Slovencev.**

Zal da ima to stališče slovenskega časopisa težke in hude posledice. Slovensko kmetijsko prebivalstvo imelo je doslej dobro avstrijsko in patriotsko mišljeno. Vsled Avstriji sovražne serbofilske pisave prvaškega časopisa postaja ljudstvo zdaj zbegano in prihaja na nevarna pota. Velika množica ravno v političnih zadehah ne zna pravo od krivega ločiti. Ako ji njen časopis dan za dnevom v vseh glasovih pridigne, da je avstrijska monarhija najhujši sovražnik Jugoslovanov in Slovencev, in da imajo svoj dobitek le v podpori srbskih zahtev, — potem se bode seveda ljudsko mnenje spremeno in temu nasproti ne sme biti Avstria brezbrizna.

Vlada bode morala torej iz državnih interesov to ljudstvo zastupljajoče nastopanje slovenskega časopisa vstaviti, dokler ne bode prepozno.

Posneli smo ta skozinsko resnični članek nekemu listu in mislimo, da je to potrebno. Slovensko ljudstvo je bilo vedno Avstrij zvesto. Ali ljudstvo je danes razburjeno, vznemirjeno, ljudstvo se na shodi hujška in v časopisu napačno podučuje. Zato pa se mora ljudstvo oči odpreti! Naš „Stajerc“ je edini slovensko pisani list, ki v teh težkih bojih ne prelomi zvestobo do Avstrie. Zato pa vsi na delo za „Stajerc“!

MOJA STARA

Izkuljena me uči, da rabim za negovanje moje kože le Stecken-pferd-lilijino-mlečno milo od tvrdke Bergmann & Co. Tetschen a/E. Kos za 80 h se dobri povsod 229

Novice.

Naša državna zbornica zopet zbornuje in zato bode zanimivo par številki iz njenega življenja. To „življenje“ v drž. zbornici prične ob pol 6. uri zutraj; takrat pridejo vozovi z mesom. Ob pol 8. uri pride prva pošta. Služba pošte traja do pol 9. ure zvečer. V tem času deluje 29 poštnih vozov. Ta pošta rabi 8 uradnikov in 6 služabnikov. V enem samem letu odpošlje ta pošta 620.000 navadnih pisem, 211.000 dopisnic, 494.000 tiskovin, 38.000 rekomandiranih pisem, 40.000 poštne prostil pošiljatev, 8000 zavojev, 16 000 telegramov in 20.000 pogovorov s telefonom. Razven poslancev, ministrov in njih uradnikov potrebujejo pošto zlasti časnikarji. V zbornici je namreč 130 zastopnikov raznih časopisov. Stenografski urad zbornice potrebuje 18 državnih uradnikov; ali ob dnevnih sej se poklicuje še kakih 8 do 10 štenografov. Vsa ta poročila in sploh vse zbornične potrebeščne spravi v tisk c. k. dvorna in državna tiskarna. Ta velikanska tiskarna uslužuje edino za zbornična opravila 1 nadfaktorja, 3 faktorje, 60 nočnih in 45 dnevnih stavcev, nadalje 50 knjigovezov in 6 mašinistov. V tej tiskarni teče vedno 20 do 60 mašin. 6 delavcev odnaša tiskovine, odvaja jih pa en težki

automobil in en manjši motorni voz. Skupno je edino zaradi državne zbornice 215 oseb uslužbenih in nastavljenih. Pomisliti se mora, koliko delavcev, obrtnikov, literantov itd. je še treba; saj ima zbornica 24 žensk le za čiščenje in ribanje nastavljenih. Prav zanimive so tudi številke zbornične restavracije ali gostilne. V tej „krčmi“ je uslužbenih 30 kelnerjev, 5 blagajnica, 1 gospodinja, ena ženska, ki ima skrb za 3000 namiznih prtot in 6000 servitjet, in cela vrsta drugih oseb. Računati se mora vsak dan na 500 gostov. V gostilniški kuhinji se naroči vsak dan 200 kil govejega, 100 kil svinskega ter telečjega mesa, ob petkih pa tudi 100 kil rib za pobožne poslance. Kajti appetit imajo naši poslanci hvala Bogu vedno. Saj je dokazano, da so naši ljubi poslanci zadnjih v 10 mesecih 40.000 knedelnov pojedli . . . Torej laže vsakdo, kdor pravi, da naša državna zbornica ničesar ne storí . . .

Vboga žival! Mestne babnice nosijo v vedeni večji prisojbenosti na svojih grozovitih, „modernih“ klobukih pol metra dolge igle. Človek se danes že raje na ježe vsede, nego blizu take „dame.“ Pa tudi žival spravljajo te s klobučnimi iglami oborožene babure v nevarnost. V bavarjem mestu Dingolfing izgubila je neka babnica iz svojega „piča“ eno teh igel v veliko stekleno zvezdo. K nesreči je prisel lep vol nekega kmeta in je iglo — pogolnil. Vboga žival, ki je popolnoma nedolžna na tej nesrečni modi, je moral poginiti, ker ji je igla želodec in pljuče predrla.

Ruski poslanec — tat. V korumpirani Rusiji je vse mogoče. V državi, kjer se krade cele železniške vlake kakor v Srbiji kozličke, kjer ropajo vsi, od velikih knezov čez najvišje uradnike pa do zadnjega pisača, seveda tudi poslanci ne morejo biti pošteni. Zdaj se je n. p. izvedelo, da je poslanec ruske dume Kusnetzow poglavarjajoči razširjene tatinske bande. Ta banda je v zadnjih tednih celo vrsto velikih vlotov izvršila, tako n. pr. vlot v palači grofa Stroganowa, kjer je ukradla 50 000 rublov. Doslej se je tej tatinski bandi in nje poglavarju poslancu Kusnetzow okroglo 30 težkih vlotov do kazalo. Tatinski poslanec je seveda zvesti pristaš ruske vlade, kajti voditelji ruske vlade tudi kradejo . . .

Koliko stane moderna vojna? Da se razume velikanske troške modernih vojsk, so pač številke iz kitajsko-japonske in iz rusko-japonske vojne zanimive. Prva vojna je trajala od 1. avgusta 1894 do 10. maja 1895, torej 283 dni. Japonski izredni izdatki te vojne so znašali skoraj 39 milijonov kron, skupni izdatki za armado in mornarico pa 70 milijonov kron. Le za vojne parnike se je vsak dan okroglo 150.000 K porabilo. Rusko-japonska vojna pa je trajala od 10. februarja 1904 do 16. oktobra 1905, torej 614 dni. Izredni vojni izdatki so stali Japonsko 202.700.000 K, skupni izdatki pa več kot 450 milijonov. Iz teh številk je pač razvidno, da so bremena vojne pač velikanske in da jih čutijo prizadete države v svojem gospodarstvu ne samo desetletja, marveč tudi celo stoletje. Koliko koristnega bi se lahko s temi velikimi svotami za človeštvo in njegovo kulturno storilo!

Ljubi „Stajerc!“ Kmet pride k advokatu in mu razjasni svoj slučaj. „Ja“, pravi advokat, „Vaša stvar stoji slabo. Ko bi vsaj eno pričo imeli . . .“ Kmet pa odgovori jezno: „Kaj, pričo? Ako bi imel pričo, potem ne potrebujem nobenega advokata!“

Prašičja kuga se na Ogrskem grozovito razširja. Prizadetih je okoli 2.200 občin z več kot 9.300 posestev. Poroča se, da je že 200.000 svinj obolelo in da so vsi koraki proti tej grozni bolezni doslej brez uspeha ostali. Kmetje v obmejnih krajih, pozor!

Iz Spodnje-Stajerskega.

Na naš shod vabimo vse, ki se za stvar zanimajo. Tudi politični nasprotniki (razven znanih zagriženih hujškačev) naj pridejo. Mi se ne bojimo javnosti in vsakdo dobi prosto besedo. Seveda pa smo tudi vse potrebitno preskrbeli, da se ne bode mir kalil in ako bi morda kakrogovilež hotel zmešnjave delati, si bode prste osmidli. Somišljenuki, pridite v polnem številu!

Naš shod, ki se bode to nedeljo vršil, je

slovenskim prvkom še tiste klavrnne ostanke pameti zmesa, katere jim je pijana navdušenost zaradi balkanskih zmaga še pustila. Bojijo se tega shoda, ker so doslej ljudstvo farbali in za nos vodili in vedo, da bodemo mi ljudstvu oči odprli. Nas pusti seveda prvaška jeza in razburjenost popolnoma hladne. Nas shod ima tako veliki pomen, da bodejo nasprotniki ta pomen še prav gotovo čutili. Raztrgati hočemo pajčolan, s katerim so prvaki ljudstvu prosti pogled branili. Povedati hočemo resnico o Avstriji in njenih sovražnikih, ne iz kakšnega hinavskega „patriotizma“, marveč iz globokega prepričanja, da je treba v teh resnicah s katerimi Avstriji zvestobo održati. V tem znamenju bode naš nedeljski shod zborval!

Jeza, huda jeza je prijela slavne naše slovenske pravake, ker smo mi hudočni „Štajerci“ sklical za to nedeljski shod, na katerem hočemo govoriti o vojni na Balkanu ter njenih posledicah. Verujemo prav rádi, da smo pravokom neprjetni. Kajti ti ljudje se ravno bojujejo resnice, kaker vrag križa. Pa motijo se močno, ako mislijo naše odkrito in jasno delo z gradom, obenem pa smešnimi psovkami preprečiti. Tako pluvanje političnih otročajev ne škoduje ničesar. Zato naj klavrnji „Čekūnec“ v „Slovenski narod“ izliva svojega žolca kolikor hoče, pametni ljudje se njegovim rovtarskim maniram le smejoj. „Čekūnec“ bode nas s svojim pobalinskim prevarjanjem enkrat naprosil, da zaropatomo tudi in in sicer tako glasno, da dobi cela vrsta srstkih psovk v „narodnem domu“ nevzdržljivi nikod. Tisti ljudje, ki so osebno ravno tako bokeruti kakor njih politika, ki so nas doslej in milo prošnjo do izvajanja zadnjih konsekvens, zadržali, ki svoje propalosti z osebnimi psovkami ne bodejo prikri, da tudi ljudje torej nikanikar ne zdajo na našo potrežljivost. Stavila sila do vremena! Opaziramo torej „Čekūnca“ zadnjikrat, da naj poneha s svojimi pod zaščito ljubljanskih porotnikov izpljuvanimi osebnimi napadi, kajti drugače si izvolimo tudi mi geslo Klin s klinom! In potem bodejo v Celju pravčno gledali . . . Ptujski popi pa, ki ledjo zdaj nakrat pred svoj čas od njih prekljinjajočih srbsko prijaznih voditeljih na trebuhi, naj le Ljubljano dopisujejo. Blato, ki ga mečejo proti naprednim osebam, pade na njih nazaj. Bomo doslej sploh prepolne vniknili. Ali ostajajoči izjavljamo prav odločno, da bodoemo z vso odločnostjo počenjanje pravštva bičali. Kajti časi so preresni, da bi smeli narodniški in farški hujškači ljudstvo v veleizdajo hujšati. Da je to naše stališče pravo, bode nedeljski shod dokazal.

Srbi v Ptiju. Sirni svet menda še ne vedo, da imamo tudi v Ptiju „Srbe.“ Sicer to niso pristni, rojeni Srbi. Ne, doma so iz Haloz in Krčevine, iz Spuhla in Bukovcev, iz Žabje ves in Podvinc, deloma tudi iz nemških krajov. Ali balkanski dogodki so te možice tako razburili, da danes komaj vedo, ali so mandelci ali bice; čisto pozabili pa so, da eksistira Avstrija in slovenstvo. Postali so „Srbi!“ Po nevadi se zbirajo ti ptujski Srbi v Mahoričenih krčmi. Tam tuhtajo s skoraj pametnimi obrani okoli mize, na kateri je razširjen zemljedelstvo. Tuhtajo in požirajo ne samo nemško vinski kapljico, marveč tudi balkanske in avstrijske „vijalete.“ Tak ptujski „Srbi“ pogoltno par „vijetov“ ravno tako lahko, kakor navadni človek par „grisknednov.“ Posebni naš vojni poročevalci iz Mahoričeve srbske krčme nam piše, da ima glavno besedo v političnikih in drugih zadevah velecejenja gospa Mahorička sama. S svojo kuhalico hoče vse pobiti, kar ne lej pred Srbi na trebuhi. Le kadar gospa Mahorička kašja, sme tudi kak drugi „Srbi“ ustaviti . . . Čujemo zopet od našega posnega vojnega poročevalca iz Mahoričeve krčme, da je gospa poskusila že „kriegerje“ mobilizirati. Prepričani smo, da bodoje ti možaci ponavadi vse, ki se naši koraki proti tej grozni bolezni doslej brez uspeha ostali. Kmetje v obmejnih krajih, pozor!

Hujškarja v Ptiju pa zavzema v resni mere, ki se na vsak način ne strinjajo s tem, kar sme biti v Avstriji dovoljenega. V tem

imamo prav jasne dokaze v rokah. Za v prvi vrsti naglašamo, da gospodje kabeti nimajo pravice, v ljudsko zanačati politiko. Hvalisanje sovražnikov pred nedolžno deco ni netaknost, marveč v danih razmerah ne mo igranje z ognjem. Kabet naj v šoli in pravilno raztolmači katekizem, tako ne bodejo otroci v katoliških naukih le dreni. Hvalisanje nekatoliških in protivstrijiskih pa naj kabet v šoli opusti; ako mu svoje srce že ne dà miru, naj tako hvalisa sproži v skozinsko deviškem „Marijinem“ svetu . . . To je eno! Na drugi strani čemo, da je neka nemško šolo obiskajoča hčerka venškega voditelja v Ptuju napisala na šolsko tablo: „Živijo Srbji, dolci z Avstrijo!“ Smrkolinka tega seveda ni kriva, napravila je le tisto, kar je doma od stave slíšila. Ali stvar je simptomatična. Za danimo v teh slučajih nobenih imen povej, kjer nočemo sovraštva širiti. Ali tudi naša uprežljivost ima svoje meje in — ako gotova skarjarija ne poneha, bodo brezobzirno ter krito govorili.

Šnopsarji. Kadar naša stranka kaj stori, je prva kom neprijetno, takoj pridejo prvaški z grdimi psovki in nas imenujejo „šnopsarje.“ Ti listi popolnoma pozabijo, da žalijo s nesramno psovko velik del spodnjestajerjega slovenskega ljudstva in da pritisajo s na slovenskemu ljudstvu v javnosti sploh pet „šnopsarstva“ na čelo . . . Tudi zdaj, ko so srbofilske pravke zopet z našim nedeljskim bodom v živo zadeli, civilijo in tulijo ti listi naprej in pravijo, da bo to shod „šnopsarjev.“ si torej, ki ne prodajo Avstrije, so mnenju prvaških listov „šnopsarji.“ Zapomili si bodoemo to psovko! Ali zaradi nje ne bodoemo ponehali ljudstvu oči odpirati o veleizjekem počenjanju srbofilskih kreatur, „Straži“ si povemo še na uho, da naj raje molči. Kajti namer se bode njen urednik pijan kot krava po alkoholičnih orgij, dokler bode prejno število političnih popov na delirium remensu umiralo, toliko časa pade opravičeno svaka „šnopsarstva“ na klerikalno stranko amo! Ako treba bodoemo pa te svoje trditve in dokazi okreplati! Punktum!

Letni sejem v Ptuju, ki se je vršil pretekli vnedeljek, se je prav lepo obnesel. Na živinski sejem je prigralo 1265 kosov govede, 320 konjev, 91 žrebet. Vsa kupčija je bila izborna. Prihodnji veliki živinski sejem se vrši dne 1. decembra in je tudi zasebnikom živahnemu deležu priporočati. Dne 4. decembra se vrši živinski sejem, na katerega se bode najmanje 800 svinj prigralo. Sejem z mesom in špehom se vrši vsak petek.

Roparska brata. V Selah pri Šmarju p. Y. živila sta dva s poleni oborožena pobalina, ki imela obraze črne, v hišo posestnika Gajšek. Bila je le žena z 1letnim otrokom doma. Fanta jo takoj pričela s poleni pretepavati in tudi po otroku sta udrihala. Grozila sta ji s smrtjo. Na klicanje žene je pritekel 14letni sin. Nato sta roparja zbežala. Mati in otrok sta težko ranjena. Roparja sta posestniška sinova brata Franc in Leopold Ojsteršek iz Sel.

Dva otroka zgorela. V Slabotincih bila sta 3letni sinček Slavko in 1 letna hčerka Marija posestnika Kolbl brez nadzorstva sama doma. Nastal je ogenj, pri katerem sta obo nesrečna otroka našla svojo smrt.

V piganosti izgubila je v Vojniku ali pa bilo ukradeno posestnici Ani Bincl iz sv. Martina denarnica, v kateri je imela 220 kron denarja.

Ogenj. V sv. Petru v Savinjski dolini zgorela je žaga Petraka z vsem lesom. Škode je za več tisoč kron, lastnik pa je le za 2000 Kavarovan.

Velike tativne lesa. Že dalje časa sem se je iz cementne fabrike v Zidanemmostu in iz jenega gozda veliko množino lesa kradlo. statova je paznik zasačil v osebah delavcev Jože Piss in Frank Smrčan, pri katerih se je še kradnega lesa za 1000 kron našlo.

Boj s tatom. Nadučitelju Pakmeister pri laškem trgu bilo je ukradeno kolo. Nadučiteljata pravočasno opazil in zasledoval, oborožen

z revolverjem. Med njim in tatom se je vnel boj. Končno se je tat revolverja zbal in je v bližnji gozd pobegnil.

S koso udaril je na Vranskem hlapcu Janez Robida posestnikovega sina Franca Kožun. Ranil ga je težko. Robida se je na Kožunu jezik, kjer ga je ta zaradi njegovega petja zaramoval.

Požar je nastal v mizarski fabriki Jos. Lampret v Šoštanju. Gasilci so izredno hrabrostjo pomagali in po težkem delu ogenj premagali. Pogorelo je pritliče in prvo nadstropje z stroji, lesom in gotovim pohištvtom. Škoda znaša več tisoč kron.

Iz Koroškega.

Friedrich Seifriz †. (Pogreb.) Piše se nam: Kako čestitan in kako priljubljen je bil dragi pokojnik vsakemur, kdor ga je poznal — in kdo ga ne bi poznal dobrega očeta Seifriiza — kazala je velikanska udeležba pri pogrebu, ki je bil v petek, 22. novembra popoldne. Take množice ljudi še ni videl naš kraj. Bilo jih je do malega 2000. Prišli so iz blizu in daleč znanci njegovi in prijatelji, dokazati mu zadnje časti. Med udeleženci je bilo krasno število visokih oseb, zastopnikov raznih uradov in oblasti, med drugimi c. k. okrajni glavar drž. svetnik Mayrhofer plem. Grünbühel s soprgo, člani okrajnega šolskega sveta, veliko število deželnih in državnih poslanec, učitelji šole v Žitarivasi z vsemi šolarji, učiteljstvo drugih šol v okraju, požarna bramba Sielach-Rain in veliko odbornikov drugih požarnih bramb iz Galicije, Železne Kaple, Doberlevasi in Sinčevasi, in brezstevilno ljudi iz domače občine in daljne okolice. Pevski zbor iz Železne Kaple zapel je na domu pokojnega tužno pesem „Wie die Glocken düster dröhnen“ in na grobu žalopesem „Hier unten ist Frieden.“ Gospod dr. Schlauf je izpregovoril za pokojnikom lep nagroben govor, pri katerem so se solzile vsem oči. Ogromno število krasnih vencev se je nakopičilo na grobu, zadnji pozdravi zvestih prijateljev iz tega sveta . . . Naj bo ogromna udeležba pri spremlevanju pokojnega k zadnjem počitku nekaj v toložbo družini, ki globoko žaluje vsled prerane ločitve od ljubega svojega očeta. Zagotovimo ji, da je spomin za pokojnika med nami neizbrisljiv.

Sele. Piše se nam: Danes 20. novembra se je vršila pred Celovškem sodiščem obravnava črez šolski štrajk v Selah in je končala s hudem porazom Selskih hujškačev. Obadvia otočenca, namreč Šimon Pristovnik po domače „baron Hus“ in Janez Oraže s prilogom „slovenska prijaznost“ sta bila obsojena na 8 dni zapora z enim trdim ležiščem. Zdaj se pravi 8 dni kašo pibat! Hus je črez trdo ležišče kako razburjen in vsaki bo to razumel, če povemo, da ima Šimi lastnost, rajši ležati pri kaki devici, kakor na trdi blazinu. Visoko sodišče je napravilo veliko krivdo, ker se je na Šimijeve lastnosti tako malo oziralo. Prijatelj vinske trte in kvartanja, bivši tovarniški in železniški uradnik in zdaj prečastljivi fajmošter v Selah Jožef Linasi ni bil otočen, čeprav je kot načelnik krajnega šolskega sveta v Selah za celo zadovo vedel in tisto tudi podpiral. Manj krive osebe morajo zdaj zaradi njega sedeti. Zopet dokaz, da „božji namestniki“ ljudstvo v hujškačijo spravijo in da vamp redijo in se kratkočasijo, medtem ko morajo nahujškani zaanje trpeti. Kdaj se bodo revnimi slovenskim ljudem enkrat oči odprle? Obravnava je pa tudi dokazala, da je bil cel štrajk neopravičen in da so vse psovke, ktere je svoj čas „Mir“ prinesel, od začetka do konca zlagane. Tudi čast učitelju Millonigu niso mogli ukraсти. Saj tako vsak, kdor Selske hujškače pozna, vše, koliko so vredni in da te osebe sicer nobenemu človeku še trohice časti ne morejo vzeti. Obravnava je trajala od 9. dopoldne do pol 2. Razen dve priče so vse zaprisegle, med njimi tudi gospod okrajni glavar. Kazalo se je, da je bil cel štrajk aranžiran in gospod Brejc kot zastopnik otočencev je moral že v teku obravnave vedeti, da za njegove kiente ni pomoči. Vkljub temu je vse strune napenal, jih toplo celo uro zagovarjal in medtem več ko desetkrat rabil besedo „interesantno.“ Vse je bilo interesantno; med drugim je tudi pravil, da se je na Češkem napravil enkrat štrajk zategadelj, kjer šolske sobe niso bile pri-

merne in da nobeden ni bil obsojen. Zategadelj, je nadaljeval, še manjka postavne podlage za ta prestopek, in visoko sodišče mora priznati, da se tudi otočenci ne morejo kaznovati. Ta zagovor je tudi interesantan! Interesanten bode gotovo tudi račun, katerega bo poslat Brejc Husu. Vsi navzoči so bili hvaležni, ko je Brejc svoj govor končal; nevarnost, da bi med njegovim govorom kak gospod zaspal, je bila velika. Tudi naravnostno spričevalo, ktero je na pravila občina v Selah črez otočence, ni pomagalo, čeprav nobeden svetnik v nebesah ne more biti bolj pobožen in nedolžen kakor Hus in Ozbant. Vedenje in obnašenje Husa je vsem znano, in vsaki, kteri to „komedio“ pozna, mora misliti, da je občinsko spričevalo strankarsko. Ko je gospod predsednik sodbo naznamnil, sta obadvia otočenca z Brejcem vred obledela, ker so plodovi Brejčevega govora izostali. Misli sem si, da bo Brejc rekel, da je sodba „zelo interesantna.“ Končno sta Hus in Ozbant vzela Brejca pod ramo in vsi trije so takorekoč poleteli iz dvorane. Jaz sem za njimi gledal to semešno sliko, katera je bila za-me najbolj „interesantna.“

Nesreča. Pri delu v Pontebbi padel je tesar Andrej Kovač iz mosta in si je zlomil eno nogo. Tudi hude notranje poškodbe je dobil, tako da so ga morali v bolnišnico odpeljati.

Požar je nastal v gospodarskem poslopu „Kirchenwirta“ v Maria-Gailu. Bila je cela vas v nevarnosti, a pridno delo sosedov je preprečilo razširjenje ognja. Prišlo je mnogo gasilcev. Živino so rešili, ali s poslopjem je zgorelo tudi mnogo kmetijskega orodja, mašin, krme, žitja. Škoda je velika in govor se, da je nekdo nalačač začagal.

Tatinska družba se je pojavila v mestu Beljaku. Tako so se izvršile tativne v dveh gostilnah, kjer je za 300 kron škode. Tatove, ki so ukradene stvari pri neki kramarici prodali, še niso vjeli.

Pazite na deco! V Lipi se je igral neki 13 letni deček na ta način, da je vzel smodnika in je z nekim votlim ključem strejal. Ključ pa se je nakrat razletel in deček je bil težko ranjen.

Nezgode. Pri delu v Beljaku padel je zidar Friderik Hernler iz sv. Martina iz precejše višocene. Težko ranjenega so odpeljali v bolnišnico. — V Velikovcu padel je tudi pri delu zidar Raimund Brunner 6 metrov globoko. Dobil je take poškodbe, da je čez par ur v bolnišnici umrl.

Konj udaril je v Celovcu posestnico Terezijo Bürger in jo je težko ranil.

Zastrupiti se je hotela v St. Veitu komaj 20 letna kuharica Ana H. Pa so jo rešili.

Tat. V Št. Jakobu pri Rudenni pogoreli so posestnici Antoniji Saler svinjski hlevi in gospodarsko poslopje, mnogo orodja in krme. Tudi 14 pitanih svinj je zgorelo. Škode je za 6500 kron, nesrečna posestnica pa je samo za 1600 kron zavarovana.

Zobna krēma

KALODONT
Ustna voda 40

Sadjerejci krmite v zimskem času sadjarstvu prekoristne ptičice, osobito pa seničice.

Hočem priporočati sredstvo, s katerim se pokonča ne le malega pedica na črešnjah, marveč vse škodljive na sadnem drevju prav temeljito. To sredstvo je namreč, kakor pove že lahko nadpis današnjega članka, krmljenje prekoristnih ptičev, osobito pa senic (Parus ali Kohlmeise) v zimskem času. V dokaz istinitosti te trditve navedem najpoprej dva izgleda, potem hočem pa povedati, kako se imajo ptički v zimskem času krmiti, da se jih dovede do uničenja raznega mrčesa in njegove zalege na sadnem drevju. Prvi izgled je ta-le: Ko je bila l. 1886. nekdanja deželna kranjska vino- in sadjerejska

šola premeščena iz Slapa pri Vipavi na Grm pri Novemnemu, Dolenjsko, nahajalo se je na manogoštevilnem sadnem drevju okoli grada Grm, vse polno sadnemu drevju škodljivega mrčesa, namreč vse polno gnezdu glogovega belina, vse polno jajčnih obročkov ali zalege obročkarja ali krsteničarja, jajčnih zapredkov zlatoritke, glavačevih jajčjih kupčekov itd. Dosledno temu je bil v pozinem jesenskem času in zgodaj spomladni skoraj vsakdanji posel učencev ta, da so vidljiva gnezda naštetih škodljivcev z drevja pobirali in sezgali. Sezgali so pa tudi gnezda glogovih belinov naravnost na drevju in sicer s pomočjo tako zvanih gosenčnih bakelj. Te baklje so bile takrat jako „moderne“, dasiravno je njihov plamen, ker je popre osmodil, napravil skoraj več škode, kakor bi jo morda napravile posmogenje gosenice. Vse to delo pa ni izdal bogosigavedi koliko, ker ni zalega vseh škodljivcev, kakor n. pr. prsteničarjeva, glavačeva, velikega in malega pedica lahko vidljiva itd. in pa tudi zato ne, ker se sosedje za pokončevanje goseniče zalege niso prav nič brigali. Iz poslednjih vzrokov smo se polotili krmiljenja ptic v zimskem času, osobito pa senic. V ta namen se je postavilo med sadnem drevju dve krmilnici, s pomočjo katerih se je ptice vso zimo pravilno, ali kakor bi se lahko reklo zistematično, krmilo. In glej kako čudno! Po preteklu par let ni bilo treba učencem več požigati goseničnih gnez, kajti ni jih bilo več. Izginile so ne le vidljive gosenice, ampak tudi nevidljiva, ali le težko vidljiva zalega, kakor n. pr. obročkarjeva, pediceva in glavačeva, ker so jo seničice in mali detali ali brglezi iztikali ter pozrli.

Drugi dokaz pa, kako koristno je krmiljenje ptic v zimskem času, je gotovo ta-le: — Ko sem šel leta 1907. v pokoj, naselil sem se v bližnjem Novemnemu. Na sadnem drevju mojega vrta, osobito pa na onem drugih Novomeščanov, katerih večina ima pri svojih hišah večji ali pa manjši s sadnim drevjem obsajeni vrt, je bilo takrat v zimskem času po drevju vse polno suhega, v šopke spredenega in v vetru se jugajočega listja. Bila so namreč gnezda glogovega belina pri tudi druga sadnemu drevju škodljiva mrčesna zalega. Dosledno temu je bilo seveda v poletnem času vse polno gosenic po sadnem drevju, a tudi po zelenjavji jih ni manjkalo. To mi je dalo povod, da sem se obrnil do naših Novomeščanov s prošnjo naj bi prispevali k temu, da bi se napravilo v Novemnemu več ptičjih krmilnic, s pomočjo katerih naj bi se potem vsako leto pozimi ptice krmilo. Na to prošnjo se je nabralo toliko denarja, da se je nabavilo štiri krmilnice. S temi ter z eno zasebno sem pričel leta 1908 pozimi sam ptice redno krmiti. In glej, v preteklem poletju, toraj po komaj treh letih, ni bilo videti v Novemnemu na sadnem drevju nikjer nobene gosenice. Posebno značilno pri tem je to le: Pri vhodu v mestu, v tako zvani „Ločenski ulici“, stoji pri hiši g. Možina velika divja hrnška ali tako zvana drobnica. Na ti drobnici je ostajalo, vsako zimo prej, preden se je pričelo s krmiljenjem ptic, izredno mnogo suhega, v zvitke zvlečenega listja ali gnezdu glogovega belina, letos pa ni najti na ti drobnici niti enega zapredka, ampak vse listje je sčistoma odpadlo. Ta drobnica mi je toraj merodajna glede uspeha krmiljenja ptic, osobito pa seničic.

Kar je v Novemnemu tako dobro obneslo, obnosti bi se moral po mojem mnenju tudi drugod, le lotiti se bo treba tudi tam krmiljenja ptic v zimskem času tako, kakor delajo po drugih deželah osobito pa že mnogo let v Nemčiji. Prašal pa bo gotovo marikateri, kako pa se krm ptice pozimi? — Za to si je treba preskrbeti pred vsem tako zvanih krmilnic. Kar se njihove velikosti tiče, zadostuje namreč polnoma, če je mizica 25 do 30 cm široka in 45 do 50 cm dolga. Streha naj sega kolikor mogoče čez mizico, da ne bo padal dež in sneg o vetrovnem vremenu na njo. Prav priporočljivo je, da se pribije na vsako mizico primerno veliko pločevinasta ali plehasta škatljica, katera ima služiti za poklanjanje turščine moke. Prav priporočljivo je tudi, da se utrdi v sredino mizice ali še bolje na steber, na katerem sloni mizica, kako šilo, na katero se potem natika za seničice surov loj. Take krmilnice naj se postavijo med katerokoli drevje, nahajajoče se blizu

hiš. Pred vsem bi se ne smelo pogrešati takih krmilnic pri nobenem šolskem poslopu, kjer naj bi služile učenci se mladiči, in dober izgled. V vsaki vasi bi se moral nahajati primerno število, t. j. 3, 4 ali še več krmilnic. Poglejmo pa sedaj, kaj in kako naj se ptičkom poklada? Ker stikajo seničice mrčesovo zaledo najbolj pridno, kajti zaužijejo jo same, pitajo pa spomladi z njo tudi svoje mladiče, poskrbeti je treba v prvi vrsti za te. V to svrhu naj se poskrbi, da bo v krmilnici vedno na razpolago dovolj turščne moke in kolikor tudi surovega loja. Novomeščanski mesarji mi ga odstopijo radi za Bog lonaj, in tako bi morali storiti tudi mesarji v drugih krajih. Poglavitna hrana za senice je bilo in bo seme solnčnih rož ali solnčnic. To seme žro namreč senice z največjo slastjo in jim tudi ne škoduje. Jederc ali pešč na buč naj se seničam ne daje, kajti skušeni, stari goriški ptičarji so prepričani, da dobe senice po zauživanju teh drisko, kateri tudi podležejo. Poklada naj se nadalje v krmilnico star kruh, ostalo polento in za vrabce ter druge ptice, katere morajo pač tudi živeti in kateri krme spomladni svoje mladiče izključno le z mrčesom, še kako žito in najbolja za nje je ajda.

Kako se imajo pa ptiči krmitti? Mizica ne sme biti o vsakem času s hrano obložena, kajti v takem slučaju se senice za mrčesovo zaledo mnogo ne brigajo, na vsak način pa je treba poskrbeti, da bo v krmilnici vedno nekoliko turščne moke in loja. Poklada naj se krma vsak jutro in le izjemoma včasih popoldne in še takrat v bolj plič meri. — Ko začne spomladansko solnce greti, naj se s krmiljenjem nikakor takoj ne preneha, kajti, če senice ne dobre krme, se potegnejo odtod v gozde in meje ter si napravijo gnezda tam, namesto blizu sadnega drevja.

R. Dolenc. (»Prim. Gospodar.«)

Zadnje vesti o vojni. (Zadnji telegrami.)

Resnost položaja.

Vlada je naznanila danes v državni zbornici, da hoče predložiti v nujno rešitev 3 postavne načrte, ki se tičejo splošne mobilizacije, in sicer: 1. Postava glede pregleda konj. — 2. Postava glede podpore družin mobiliziranih vojakov. — 3. Postava glede oddaje transportnih sredstev in ubikacij od strani zasebnikov in oblasti v slučaju vojne. — Te postave dokazujojo, da hoče biti naša vlada na vse pripravljena, tudi na eventualno vojno, — in da se torej o izboljšanju položaja ne more govoriti.

Položaj.

Dunaj, 28. nov. Položaj je nespremenjen, ne kaže nobenega in izboljšanja, pa tudi nobenega poslabšanja. Rusija se dela še vedno miroljubno, ali obenem nadaljuje svojo oboroženje. Naša monarhija pod nobenim pogojem ne dovoli razdelitev Albanije in urešnjenja srbskega pristana v jadranskem morju. Srbi so sicer že Durazzo zasedli, ali kmalu bodejo morali ta pristan zopet zapustiti. Poroča se, da so Albanci že proglašili neod-

visnost Albanije. Porocila našega konzula Edl, katero srbska vlada v bojazni pokvarila in skrajšala, še vedno ni na Dunaju.

Naš cesar in Rumunska.

Naš cesar je odposlal Conrad pl. Hötzendorf v Bukarest z lastnoročnim pismom na rumunskega kralja Karola. Rumunska sta ravno tako kakor trozveza zvez ob strani Avstrije. Rumunska je vojaškem oziru na vse pripravljen.

Tudi za odrašene.

Raba okrepčujočega in moč povzročajočega sestva izkazuje se dostikrat kot notrebna, in sicer samo le za deco, temveč tudi za odrašene vsake starosti, ženske in moške. Skozi desetletja izborna Scottova emulzija se je kot tako sredstvo vedno bolje obnesla, pa naj se gre poteri za priorjeno debost ali za oslabelosti po prestani bolezni. Že po meroma kratki rabi se zamore vpliv Scottove emulzije opazovali. Opazuje se prebijanje življenske moći, na se dviga veselje za jesti. Vsled tega napreduje hrapoščno povečanje moći, in novo veselje do življenja nastopa. Scottova emulzija je tako izvrstna in dookusna, da jo zamorejo i odrašeni brez težave in perstavljanja dalje časa jemati in dobro prebaviti.

Cena originalne steklenice 2 K 50 h. Se kupi v vseh apotekah. Proti vpošiljatvi 50 h v znakih na Scott & Bowne, z. 1. Dunaj VII, in s sklicavanjem na ta časopis se vrši enkratna vpošiljatvi poizkusna po apoteki.

O mašinal za priejo krme. Vsako leto v jeseni in počasi do kmetovalca vprašanje po izboljšanju oz. novi načini zivinsko krmiljenje potrebnih pomoznih mašin. Kajti kmetovanje mora danes z napredkom iti in ne more biti brez potrebujev mašin za priejo krme. K tem spadajo razni stroji za rezanje trave, šrotne mlini itd. Znana tvrdka kmetijska strojov Ph. Mayrath & Co., Dunaj, II., Taborhafen 71 je na tem polju novosti vpeljal. Tako so se iz teh tvornic izvirajoči mašini za priejo krme vsele svoje konstrukcije in primernosti v vseh delih, celo v najmanjših, hitro vdomačile in vpeljale. O mnogostnih novostih, ki jih je imenovana firma pri svojih mašinah za priejo krme vpeljala, opozarjajo zlasti na „Horn-Ringschäl-lager“, ki tooki mašine bistveno olajša. Mašine so izredno tranzgrajene; skoraj vse „niti“ nadomestijo „Mutterkrabbe“; pri stekleniškem ravnjanju z mašino je poškodovanje skoraj izključeno. Ko biila pri vendar popravila potrebna, se je za také posamezne slučaje na ta način preskrbelo, da nosi vsak posamezen del posebno modelno številko in je treba za hitro dohovo reverenga dela edino modelno število omesti. Vse mašine se na hitrost v varstvenimi uredvami proti nezgodam napravi. Interesantno dobitjo od firme Ph. Mayrath & Co. bogato ilustrirani katalog avtonomski franko.

Danar imeti je lepo, zdrav biti pa še lepše! Kasel je vedno znamenje, da nekaj ni v redu in mnogokrat nastanejo tudi hude bolezni. Tato naj vsakdo kašelj pri sebi v svoji deli Kaiserjevimi prsimi karamelami s 3 smrekami že v kali zade. Te karameli so s 59,0 notarijelno potrjenimi spričevali in vplivne prizname in stane zavojčje le 25 pfennigov.

Pozimi leži mnogo polj, ki se jih potem v pomladu s poletnim klasijem in plodom, v kosmati brazi. Kajtaj se na se na teh poljih Tomazevo moko čimprej razdrogi. Dej na se okroglo 500 do 600 kg na hektar poleg primernega kakovosti gnojila. Tomazevo moko naj se pusti mirno, brez da bi bilo bati izgube, skozi zimo na pojnu ležati. Popolnoma zadostuje, da se v spomladi pri običajnem delu pod zemljo spravi.

Loterijske številke.

Gradec, dne 23. novembra: 14, 53, 74, 30, 12. Trst, dne 16. novembra: 25, 44, 73, 40, 31.

755

Oženjeni šafer 1025
z najmanje enim odrašenim sinom se sprejme pri graščinskem oskrbništvu Ebensfeld pri Ptaju.

Učenec 1023
se sprejme v veliki trgovini za mešano blago Ludwig Krantsdorfer, Sv. Duš pri Poličanah.

Cepljene trte, 1024
beli Burgundec in laški rizeling na Portalis se prodaja pri Adolfu Tomanitsch, Spodnji Breg st. 46 pri Ptaju.

Za ženine in deveste.

Poročni prstani 1025
od K 3— naprej samo po F. Werhoni, uraz, Herrengasse 20.

Gostilno 1026
se želi na račun vzel, najprej kjer se toči vino iz lastnih goric. Pisma se prosi pod „Gutes Gasthaus“ na upravo „Stajera.“

status quo Albanije. To je vedela tudi Srbija. Naravno je torej, da Srbija tam svojih načrtov ne sme uresničiti. Tudi niso bili Albanci nikdar v Srbijo zaljubljeni. Parola: Balkan balkanskim državam velja tudi za Albance. Gotovo je, da autonomija, kakor so jo hotele velevlasti Turčiji vsiliti, od zmagovalcev na Balkanu ne bode dobiti. Avstro-ogrsko monarhijo ni bila nikdar neodkritosrečna napram balkanskim državam. Zlasti Srbija bi ji morala biti hvaležna. Avstrija je bila vedno zmerna vključ vrednim dolgoletnim izzivanjem, ki jih je morala pretrpeti. Monarhija ima opravičene interese na Balkanu kot velevlast; a vendar nudi Srbom vsako mogočo olajšavo, najdeti pota, ki naj bi le interesom Srbije služila. Politika naših državnikov je bila vedno, da se uresniči dobro sporazumljene s Srbijo. Žalibog da tega hrepeneja pri Srbih ni bilo opaziti. Srbija se izkazuje kot ekspozitura Rusije, njene domnevne varuhinje, kateri gladi pota, ki jih naši diplomati in naši narodi samoumevno ne morejo priznati. Srbske želje gredo predaleč, ako hoče imeti pristan v jadranskem morju. Kajti pri uresničenju te ideje bi prav kmalu ruske bojne ladje naše trgovske parnike pozdravile. V tako mišjo past se ne sme Avstrija, ki ima itak le ozko pot v široko morje, nikdar spraviti pustiti. Iz splošnega pravnega stališča zamore monarhija s svojim več kot 50 milijonov brojčnim prebivalstvom zahtevati, da ji v svrhu eksistence svojih podanikov trgovinska pota vsaj na naših mejah zajamčena ostanejo.

Ali mi Slovani nismo Avstrijci? Ali naj našo državo, katero ljubiti je vsacega prebivalca dolžnost, zapustimo? Množica ljudstva pravi: ne! Tudi naši slovanski pradejde in očetje so svojo kri prelivali in se borili za svojo domovino. In mi sedanji Slovani kot dediči naj bi vsaj obvarovali in vzdržali tisto, kar imamo. Ako je napravila država pogodbo glede Albanije, moramo tudi mi Slovani kot Avstrijci skupne interese monarhije vpoštovati. Vsložni državi mora na zunaj ena vodilna misel prevladati, državo naprej in ne nazaj siliti. V splošnem imamo mi Slovani kot ljudska množica le z malimi kmeti naseljene pokrajine. Te pokrajine eksportirajo vsled pomankanjan industrijskih podjetij svoj človeški material. Pri temu pa kaže naše pleme izredno plodovitost. Ta blagov vživajo vsi slovanski narodi. Zato ne pride za nas avstrijske Slovane nobenega druga slovenska država v poštev. Nasprotno, — ako bi se jim pridružili, bi nas še bolj iz naših pokrajin izrinili. Kaj pa bode ljudstvo reklo, ako bode položaj razumelo? Prvaški sebični hujškači delajo iz lastnega nagiba; ljudstvu pa prikrivajo resnični položaj. Le svoj lastni „jaz“ vidijo v svoji sanjarski državi bodočnosti zvišan in dekoriran. Le v velevlasti je ljudstvu mogoče, lastne interese varovati in svojo trgovino, obvarovano s flotiljo, razširiti. Zlasti mi Slovani naj bi bili ponosni, da obvaruje stotisočne naših bratov v inozemstvu močna naša država. To bode vsakdo vedel in čutil, vsakdo bode hvaležen, kdor je bil že kakor jaz mnogokrat v inozemstvu. Spoštuje se nas, ker nas varuje zastava velevlasti.

Vso „jugoslovansko politiko“ pa dela le par tucatov slovenskih učiteljev, c. kr. uradnikov, duhovnikov in od njih zapeljanih mladih študentov, ki bi zopet večidel radi c. k. uradniki postali. S temi prvaškimi nazori se seveda interesi dake plačujočega ljudstva ne strinjajo. Žalibog da ti gospodje ljudstvo z napačnimi poročili begajo. Ako ti prvaški gospodje ne morejo v Avstriji izhajati, pa naj grejo in naj poskušajo v Srbiji ali Rusiji živeti! Mine bomo o take interese pospeševali, ki nam škodujejo in ki zamorejo uničiti našo bodočnost. Tukaj v Avstriji smo doma in zato trpimo le politikov v priči ljudstvu ter domovini. S tako politiko bi imeli tudi prvaški hujškači dovolj opraviti. Da bi se naše slovanske izseljence v Nemčiji od strani oblasti zatiralo, je naravnost neresnično. Oni slovanski gospodje politiki, ki delajo večkrat potovanja v Srbijo ali Rusijo, naj bi raje enkrat z nami zvezano Nemčijo obiskali, se o tem na lici mesta prepričali. Seveda, — ruske

politike se ne sme na Nemškem delati. V ostalem pa je lahko vsak avstrijski Sloven na Nemškem zadovoljen.

Mi Slovenci se strinjamo torej popolnomoma z avstrijsko politiko.

Konzul — umorjen?

Prinašamo sliko c. kr. avstro-ogrskoga konzula Prohaska, katerega ime se v zadnjem času prav mnogokrat čuje. Prohaska je bil zastopnik naše monarhije v turškem mestu Prizrendu, katerega so zdaj Srbi zavzeli. Splošno

Prohaska,
Österreich. Konsul in Prizrend

se sudi, da je srbsko vojaštvo v nezaslišani brezobjarnosti konzulat oplenilo in požgalo, konzula pa bržkone umorilo. Naša vlada je storila odločne korake, da izve natančno, kaj se je s konzulom zgodilo. Ali doslej še ni nobenega poročila. Ta srbski zločin zoper mednarodno pravo imel bude hude posledice in razmerje med Avstro-Ogrsko ter Srbijo hudo pojstril.

Princ Lichtenstein.

Deželní maršal nižjeavstrijski princ Alojz Lichtenstein, katerega sliko danes prinašamo, je težko obolel, tako da je najhujše pričakovati.

Princ Alois von Lichtenstein

Princ Lichtenstein je bil 18. novembra 1846 na Dunaju rojen. Leta 1878 je bil za poslanca izvoljen in je spadal med voditelje krščansko-socialne stranke. Več let sem že je deželní maršal nižje-avstrijski.

Dopisi.

Iz Gornje-Radgonskega okraja. Dolgo sem že čkal, da bi se vendar ena oseba iz našega kraja, sv. Jurij ob Ščavnici, oglašila v našem prejubljenem „Stajercu“; ali zamān; tedaj se moram jaz enkrat oglašiti iz te solzne doline sv. Jurij ob Ščavnici in vsaj nekoliko naše razmere opisati. Kakor sem že omenil, smo res tukaj v solzni dolini, ali kdo je tega kri? Krivi smo si sami, ker smo mi tukaj preveč premilostni in potrežljivi, da ubogamo radi vse in se vsakemu pokorimo, kateri dobi od nas malo boljšo suknjo. Zatorej hočem nadalje popolnoma energično in resnično razmotrovati moje mnenje. Mi sv. Jurjovčani smo dobili že meseca septembra veliki zvon, kakor je malo takih, katerega je en dobrotnik Jakob Huplen sedaj v Žihlavi kupil. Kér je on prijatelj siromašnih ljudi, je zvon samo zato kupil, da bi se

ob smrti siromakov zvonilo in sicer brezplačno, kér kakor se je on sam izrazil, da pri sv. Juriju ob Ščavnici je vsega zadost, ali za siromaka pa ni ničesar. Tukaj je bilo do sedaj takole: ako je tukaj en siromak umrl brez vseh sredstev za plačilo, župnik ni pustil niti zvoniti, niti ni hotel iti groba blagosloviti, kar se spodobi za vsakega kristjana; tudi k cerkvi se siromaka ne sme več spraviti, kar je že od nekdaj bila navada. Za gosp. dekanoma Simoničem je bilo celo tako: ako je bil sprevod za enega bogatejšega in je bil ob enem en siromak mrtev, se je siromak tudi s sprevodom premožnejšega nesel in se zato ni nič več plačalo; a odkar ta župnik, tukaj gospodari, je to vse odstranjeno; siromak se mora naravnost na mirovroy nesti in tam v jama vreči kakor kaka žival. Ali to ni stramota? Poprejšnji dubovniki pa niso tako storili, za časa gosp. dekanove se je vsakemu siromaku eno uro zvonilo in tudi se mu je jama blagoslovila brezplačno, ako ni bilo k temu sredstev; a sedaj tega več ni, ker ta župnik noče drugače kakor za denar in zopet za denar. Kaj je bilo sedaj, ko smo dobili novi zvon? Niti prostora skoraj ne bi bilo za njega, gosp. Kunce ni nič hotel vediti o zvonu, on bi le rad denar, ne zvona, on niti ga ni šel pogledat, ko so ga pridni kmetje brezplačno delovali; a kje je on svoj slaven god obhajal, tedaj pa se je moral zvoniti, magari še zvon ni bil obešen. Kaj je bilo dalje? Za stojalo, kjer zvon visi, so morali farani vsaki najmanj po eno krono darovati, drugače bi ga morali na zemlji imeti in spodnji del ki višku obrniti, da bi potem lahko zvoni. G. župnik ni dal niti vinarja za stojalo, čeprav se je za njegovo slavnost najprvo zvonilo. A sedaj dela zopet reformacije pri zvonjenju mrljev. Ako ravno je dobrotnik g. Kuplen zvon daroval, da bi se siromakom brezplačno zvonilo, župnik Kunce pa tega noče in ne dovoli. Ravno tukaj en slučaj: nedavno je umrl en siromak, pa je njegov gospodar zahteval zvonjenje s tem novim zvonom; a župnik je rekel: Vebariču pa ne bomo najprej v njega zvonili; pozneje malo pa je umrla ena žena bogatega kmeta, tedaj pa se je zvonilo na vse pretege v njega, ker tedaj se je služilo. A za siromake pa je dobrotnik Kuplen naredil pogodbo, da se mora zastonj zvoniti. Ali kaj, ako ravno bi župnik dovolil zvoniti siromakom, kdo bo zvonil, ker nimamo nikogar tukaj. Mežnar je gospod, on hoče plačo, kakor se je sam izrazil: ako se mora siromakom zastonj zvoniti, tedaj si naj zvonijo sami, jaz ne bom. Ali gosp. Kocpek ni res? Tebi tukaj pri sv. Jurju že predobro gre, tebi je tukaj že greben zrastel; ali čakaj, pride čas, da ti ga bomo malo postrigli; mogoče se zgodi tebi, da bi imel rad, ako bi kdo na zadnje parkrat potegnil za vož zastonj in parkrat za zadnje udaril z zvoncem, a ti ne bi ničesar rad zastonj. Zakaj pa prijelješ plačo od faranov? kaj pa ajda v jeseni, ko jo fehtaš po fari, in repa; saj repe ti nočes, krompir raje; dobro znaš, da je krompir boljši in se lažje proda. Evo en slučaj od par let nazaj: Mežnar je v jeseni krompir fehtal in nafetral, da ga je na pomlad dobro prodajal ravno onim, koji so ga poprej njemu šenkali, en posesetnik je bil celo tako neumen, da je v jesen en celi mernik krompirja njemu dal brezplačno, a na pomlad sam ni imel krompirja in je šel k mežnarju in je tam od njega kupil mernik za 6 kron. Ali to ni neumnost? Ta posesetnik, se mi vidi, je gospodar „Hotela Golobrad“, pristen klerikalec. To je tedaš kšeft, kdor zna ta pa zna, tako je rekel Krajec, ko je kravo drl! Zatorej vidite, dragi čitatelji, „Štajerca“, da je res sv. Jurij ob Ščavnici poleg našega župnika in mežnarja ena solzna dolina, katere bi se že radi skoraj rešili. Ali kaj, ako ravno je župnik na neki južni poleg očitanja faranov rekel, da ako njim ni kaj povolji, pa gre v penzion, ali s tega ne bo nič, ker on potem ne bo več toliko dohodkov imel, kak jih ima sedaj; ni neumen, ali Bog mu daj pamet! Kaj to stori, mi bomo tedaj dali za eno mačo za dober namen. Ali ni se treba batiti, samo ako se to zgodi, tedaj tebi tudi, gospodine Kocpeku, druga ne prestaja, kak svoje šila poberi in idi tja, kam je že odšlo več penzioniranih mežnarjev od nas! Te mi več ne potrebujemo, ker mislimo, ako Bog da, dobimo boljšega župnika,

tem še boljšega mežnarja. Sklepom še Vaj varjam, da vidva sama malo vajne grebene krizita, drugače bomo drugokrat boljše zaročili ter vzeli krtačo, s katero se fla čistijo.

Farani.

Malá Nedelja. (Roparski napad) Pred tem se je trgovski pomočnik Fr. Majcen Novem vrhu vrátil z Ljutomera domov. Potem se mu je pridružil Jos. Graufogel, kočarja Vincenca Graufogel v Moravcih ter izvabil na krivo pot, ker zgoraj omenjeni samošnjih poti ni poznal, tako da sta prišla do daleč od prave poti in tam je Josef Graufogel napadel trg. pomočnika Fr. Majcena ga oropal za listnico z 28 K 88 h, klobuk, kapo, skupaj v vrednosti 48 K 58 h. Hotel ga je oropati za uro in zlato verižico, pa Fr. Majcen ga je sklicanjem na pomoč pregnal. Sedaj bodo imel pred sodnijo zagovarjati.

Rajhenburg. Redki slučaj. Vžitkerca Urša Šilic v Stolovniku, katera je bila že 87 let in je umrla vsled starosti dne 22. t. m. — Ma še mlada sneha Tonka Pavlič je pa kraljica potem, brez da bi bila kaki čas bolana, tako da so obe ležali v enem dnevu pri eni hiši na mrtvščinu odru. R. i. p.!

Iz okolice Celja. (Blizu Celja so že Srbi!) Umeni „Stajerc“! Kaj more to biti, da Ti ne ideš nič v naš kraj pri Doberni; se menda si Srbov bojiš? Pred tremi leti so nekateri morali k orožni vaji iti ravno tistokrat, kar so Srbi se proti nam postavili, in je našnik fantom in možem rekel: da ja ne boste vobili na Srbe, ker oni so naši Slovane! In dne 10. novembra, da pa iz priznice povedal, so Srbi naši „brati.“ Tako so dobili naši toliko korajže, da se že „nemčurji“ bokam v oštarijo iti, ker je povod polno dovolj, pa nas precej pograbijo. Ali kaj nuca, o se mi močnejši, kakor so taki farški podniki in kimovci. Zakaj jim pa Srbi nič ne dajo? Zakej pa od našega presvitlega ura plačo vlečeo, a se za Srbe potegujejo? To se pravi to — ? Jaz mislim, da pričilo zadosti v cerkvi pri desetim opravilu, so to slišale. Kaj bojo pa gospod knezoško temu rekli? Jaz mislim, da smo še v Avstriji, zdaj naprej nismo več Slovenci, ampak Srbi, bodemo eno srbsko zapeli, kadar bodemo edino imeli; „po nas vdar“, namesto „nazdar“.

Ščavnica. „Slov. Gospodar“ piše v nekih stevilkih (jaz tega lista sploh ne berem), se je pri nas vse predpragačilo, odkar je narodnjak Roškar načelnikom krajnega skoga sveta izvoljen, in da bode od sedaj na šola popolnoma slovenska. Da, da, kapelan ranič in posili-načelnik Roškar obrabi, — Bog pa obrne! Vaše trdilo: „Ljudski — božji glas!“ se je natanko izpolnilo. Taj je ljudstvo govorilo, da zahteva nemški šoli! Ali ni to „Božji glas?“ Kaj pa redeta vidva k temu? Kdo je tedaj vrgel iskrenim med ljudstvo? Zopet piše „Gospodar“, da je nekdo vprašal učenca, kaj pomenijo sede „die Sonne sank“ in da učenec ni vedel govoriti. Dopisun je pač pedagogična nula, ker bi mu lahko vsak otrok natančni odgovor — ali pa sam nemški ne zna! Tudi naš pan Veranič, kateri je 12 let nemščino tlačil sedaj pravi „das Butter.“ Če imaš tudi preljubi dopisun, „das Butter“ na glavi, ne bi rajše na solnce. V zadnjem listu prijema je dopisun naš okrajni šolski svet in našega načitelja, da ta dopisuje in okrajni šolski svet pa daje ukaze, naročila, grožnje itd. krajnemu šolskemu svetu. Ali noče dopisun pripomiti, da je Roškar popolnoma nezmožen, biti načelnik, da on svojih dolžnosti ne izpolnjuje, romi jih izpolnjevati ne ve ali pa noče! Kam pa prišla naša šola, če bode po načrtih načiteljev ravnala? Hvala Bogu, da so še oblasti, kakor pa Roškar! Vi Roškar ste pozabili, kako gonjo ste proti šoli in nadalju začeli. Kaj pa so Vam nadučitelj rekli kam, da Vi slišite? Tudi Vi ne hodite na ne, imate tudi „das Butter“ na glavi. Kaj je Vam Vaš lastni sin pisal od vojakov: oče, obžalujem, da nič nemškega ne um! Kaj pa pravite k sledenčem: Ko se je isto vprašalo, če zahteva nemško ali slovensko šolo in je ednoglasno nemško šolo zalovalo, je „vrli“ narodnjak Roškar okoli letal

in ljudem pravil, da naj ne podpisujejo, ker to ne gre za nemško šolo, ampak za 4. razred. Ali je to pošteno? Ali se tako postopanje strinja z načelništvom? Kaj? Le tako naprej — struna bode kmalu počila! Kaj pa Vi, „vrli“ Roškar k tožbam rečete, katere so se že vsled Vašega postopanja vršile in vse zopet na Vas nazaj letijo? Se Vam vboji Erdela nič ne smili, ko mora zvog Vaše krvide blizu 50 kron plačati? Ko bi se od naše stranke take reči godile, ko pri Vas, bi pač Vaš ljubi „Gospodar“ vsak dan moral izhajata, toliko bi Vi pisali! Mi smo do sedaj molčali — Bog pa Vam naj pomaga, če začnemo, — premalo bodo trije „Stajerci“ na dan. Zapomnite si dobro!

1026 Razglas.

Pri občinski šparkasi v Ljutomeru se obrestno mero za vloge od 1. januarja 1913 naprej do preklica od

4³/₄ % na 5¹/₄ % zviša.

Rentni davek nosi kakor doslej šparkasa sama.

Obrestna mera za hipotečna posojila se obenem na

7% zviša

od katerih je 1% določeno kot amortizacijska kvota.

Obrestna mera za menični es-kompt (Wechsel-Eskompt) se na

7% zviša.

Ljutomer, 25. novembra 1912.

Občinska šparkasa v Ljutomeru

Mnogo bolnikov

še ne vše, da se slabost živcev, hysterija, duševno in telesno oslabljenje, pomanjkanje spanja, neveselje do dela, prehitra slabost, nervozne srčne, želodčne in črevne bolezni, težkote prebave, glavobol, sitnost, otrpljenje ter mnogo drugih, vsakemu zdravljenju nasprotujocih bolezni z Elektro - Vitalizer - zdravljenjem sigurno in temeljito ozdravi.

Kdor išče zdravljenje in okrepanje, naj čita to kako zanimivo zdravniško knjigo, katera na 64 straneh v kraji izpeljavi s podučnimi slikami odlike tega zdravniško najbolje prezikenega zdravljenja vsebuje. (Z ženske posebna izdaja.)

To vredno knjigo Vam pošije na zahtevo zastonj in franko ali je dobite pri obisku 1004

Elektro-Vitalizer, zdravni ordin. zavod,
Budapest, VI, Andrassy-ut. 27. mezzanin 175.

Gostilna

s trgovino z mešanim blagom skupaj s pohištvo, zalogo blaga in tobačno trafiko ter poštno poslajo, ledenoico, gospodarskim poslopjem, na jako živahnih okrajnih cesti in v večjem industrijskem kraju spodnje Štajerske se z zemljiščem ali brez njega zaradi bolezni lastnike takoj proda ali v najem odda. Pojasnila daje g. Johann Zingler, Velenje (Wöllan.)

1005

Peter Kostič-a naslednik Celje

na glavnem trgu zraven apoteka

priporoča svojo zalogu: Otoččih igrač, raznih vrst usnatega blaga kakor kofre, taške za šolo, za nakupovanje in za denar, toaletne reči, pisalne in kadijine predmete. Razne stvari iz jekla npr. bestek, žlic, nože za žep in prave Solinger britve itd. Blago iz celuloida in roga, kako tudi pleatarsko blago npr. korbe za potovanje vseh vrst. Razno blago iz stekla in porcelana, talarje, piskre, sklede, flaše, glaže in druge v to stroku spadajoče reči. Bazarni oddelek že od 20 vin. naprej. Posebno lepe reči pa za 60 do K 1-20.

Hranilnica (Sparkassa)

vlad. državnega mesta Ptuj

Vstanovljena
leta
1862.

Čekovnemu računu št. 808051
pri c. kr. poštno - hranilnični
nem uradu.

Mestni de-narni zavod.

priporoča se gledé vsakega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotak tudi za posredovanje vsakoršnega posla z avst. ogersko banko. Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojashi in po vsem vstreže.

Občenje
z avst. ogersko
banko.

Ravnateljstvo.

Vstanovljena
leta
1862.

Giro-konto pri podružnici avst. ogerske banke v Gradcu.
Uradne ure za poslovanje s strankami ob delavnikih od 8-12 ure.

Razglas.

Vsled sklepa občinskega sveta deželnega komornega mesta Ptuj se vrši dne decembra 1912 licitando-razprodaja za demone določene Gollobove beneficijantske hiše. Razprodajalni pogoji se takole določijo:

1. K razprodaji pride vse material iz demone, z vsem kar ni pribito in pritrjeno.
2. Najmanjša ponudba znaša K 900— in pod to ponudbo material ne proda.
3. Občinski svet si pridržuje pravico, izmed vseh ponudb poljubno sprejeti.
4. Oddaja stori občinski svet; ponudnik vse ponujane svote takoj, ostanek tekom 24 po naznanih sprejem na njegove ponudbe v vsemi plačati in poleg tega kavcijo v gotovini hranični knjižnici v visokosti K 500— polovica, katera zapade, ako se hiša do konca marca 1913 popolnoma ne podere in prostor ne potrdine ne očisti. Za vsak dan nekončna tega dela mora ponudnik svoto K 10—.
5. Podrtine, ki jih ponudnik ne potrebuje, positi je v Rabelsdorferstrasse.
6. Razprodaja prične ob 9. uri zjutraj in konča po oddaji potom občinskega sveta.

Župan :

J. ORNIG.

Razglas.

1087

Naznanja se tem potom, da je direkcija šparkasse ž. kn. komornega mesta Ptuj v seji dn. 26. t. m. lenila, da se od 1. januaria 1913 naprej do prelica določi obrestno mero na hranične vloge s 4½%.

a hipotečna posojila s 5¾%.

Ptuj, 27. novembra 1912.

Za direkcijo šparkase dež. kn. kom. mesta Ptuj:

J. ORNIG l. i.

župan in načelnik direkcije.

Kupujem

1082

hrastov les,
v deske 3 cm debele, vse v dolžini od naprej. — Obrniti se je na V. Scagnetti, arhetna tovarna in parna žaga v Ljubljani.

Šikan posestvo,
občino 8 joh posetve in mnik, 12 joh mladi gozd in tudi lepi pašnik, na spodnji Koroskem, se proda. Kje? menjančnje pri G. Glavar Liburg, Kärtten. 1003

Proda se **hiša** 1028
600 K s 4 stanovanji in enoletni zemljišča, blizu mnika. Hranilnice je 2500. Vse se pozive v Lembahu Mariboru hiš. stev. 24

Trgovski pomočnik
v prostor, za mesečne dober manufakturist, da bi že s 1. decembrom nastopil. Ponudbe na prostor prodajalec. Ivan Velka nedelja št. 11. 1080

Pridno, delavno

dekle za vse

ki govori nemško, se k 2 osebam takoj sprejme. Plača 12 do 14 kron. Naslov „VILLA ROSA“, Breg pri Ptaju. 1085

Neprijetne lasi

v obrazu, na rokah, odpravi tekom 5 minut dra. A. RIX odstranjevalec las, gar. neškodljiv, zanesljivi uspeh, ena doza za K 4— zadostuje. Poslj. strogo diskretno. Kos. dr. A. RIX laborat. DUNAJ, IX., Berggasse 17/1.

Zaloge v Mariboru: lekarna pri „angelju varuhu“, lekarna „Marija pomagaj“ in parfumerija Wolfram.

Redka okasija!

Čudežno ceno!

600 kosov za samo 3 K 80 h.

Eina krasna pozlač. prec. anker-ura z veržico, gre natanko, za kar se 3 leta garantiira, ena moderna zdiana kravata za gospode, 3 k. najfin. žepnih robcev, 1 nezni prstan za gospode z imit. zlatnimi kamjenimi, ena nežna eleg. garnitura damskega kinča, obstoji iz krasnega koljerja iz orient. biserov, mod. damske klinčki s patent-zaklepom, 2 eleg. damska armbanda, 1 par uhanov s patent-kaveljem, 1 krasno žepno toaletno zrcalo, 1 usnjata denarnica, 1 par gumbov za mansete 3 gradov duble-zlatih s patent-zaklepom, 1 velerleg. album za razglednice, najlepši razglednički sveta, 3 lux-predmeti, velika veselost za mlade in stare, 1 kaj praktični seznamek ljubavnih pisem, za gospode in dame, 20 korespondenčnih predmetov in še 500 drugih rabnih predmetov, neobhodnih v vsaki hiši. Vse skupaj z uro, ki je sama ta denar vredna, stane samo 3 K 80 h. Poslje po povzetju centralna razpoš. hiša

Ch. Jungwirth, Krakov A.3.

NB. Pri naročbi 2 paketov se doda zastonj 1 prima angleško bri-tev. Za kar ne dopade, denar nazaj. 1022

Ta inzerat

ima za vsakega izobraženega človeka interes! Vi morate vedeti, ako vlagate na higijeno svojega trupa tako težo, da je v Vaši hiši zanesljivo desinfekcijsko sredstvo neobhodno potrebno. Bolezni kakor kolera, tifus, ospice, šarlah, koze, ranjenja, opekline, se mnogokrat pritepijo; za desinfekcijo na bolniški postelji, za anti-septične obvezne ran in bulov, za irrigacijo trupa in prepečenje nezaletljivosti. pri vsaki vrsti desinfekcije in odprave duha se izkaže najbolje z anastenovo mnogokrat preiskušeni in po celem svetu kot najboljši desinficirni sedanjosti priznani

LYSOFORM,

133

kèr hitro in zanesljivo vpliva, je nenevorno in se zamore od vsekogar rabiti, prijetno aromatično diši, kozi ne škoduje in je končno jakec in; priporočajo ga največji zdravniki, in rabi se rado v vsaki hiši. V originalnih steklenicah (zeleno steklo) z navodilo se za 80 vinarjev za steklenico à 100 grammov v vseh apotekah in drožerjih monarhije dobi.

Vpoštevajte, da Lysoform slabí duh in pot hitro in gotovo odpravi!

Podobljivo, od odličnega zdravnika spisano brešuro o „zdravju in desinfekciji“ dobite zastonj po kemiku C. A. Hubmann, referatu „Lysoform-tvornic“ Dunaj XX., Petraschgasse 4.

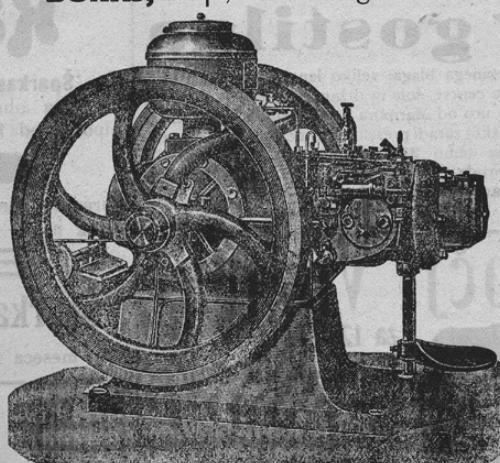
BOLINDER

družba za grajenje strojev

z o. z.

DUNAJ, IX./1, Porzellangasse 18.

366

= Bolinder motorji za surovo olje =

so ceni in v obratu, jako ekonomični. Za vsako moč od 3 PS naprej

Lokomobili za surovo olje.

Čisto zastonj ne

pač pa 1011

za malo denarja po povzetju oferiram

25 m raznih ostankov (restov) za srajce, cejhe in pralne obleke

K 9.90.

40 m raznih ostankov za srajce, cejhe in barhentove obleke

K 17.25.

Poleg tega 3 skupine;

I. Za moške:

na 1 obleko iz sukna

1 trikot-srajco

1 zefir-srajco

6 žepnih robcev

za K 15.—

II. Za ženske:

na 1 voljn. zimsko obleko

1 voljn. šal ali robec

1 namizni pt

1 zimska srajca

6 žepnih robcev

za K 15.—

III.

10 m flanca za srajce

10 m šifona za srajce

10 m barhenta za obleke

10 m pravobarvnega kretona

6 prtov (Handtuch) in 6 žepnih robcev

za K 25.—

Za trajnost se jamči. Kar ne dopade, se izmenja.

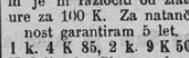
Razpošiljalna hiša

M. PLATOVSKY, Pisek, Češko.

Pazite na firmo!

Ustanovljeno 1. 1881.

SVETOVNO ZNANA 1012

je ekstra-plašča amerik 18 kar. zlato double 36 urna ank. remont.

žepna ura, mnogo prejemna marka „Sirena.“ La ura ima veleprima švic. kolekcije in je ni razločiti od zlate ure za 100 K. Za natankost garantirana 5 let.

1 K 4 K 85, 2 K 9 K 50

Nadalje ofer. Gloria-srebrno

žepno ura za 3 K 70. Vsaki

uri se doda zastonj eleg.

pozlačeno veržico. Brez

rizičke. Izmenjava dovoljena

ali denar nazaj. Poslje po

povzetju S. Kohane, ekspl.

ur. Krakow, Sebastiang. st. 45.

1031

je takoj sprejme pri g.

Jos. Ornig v Ptaju.

Pekovski učenec

je takoj sprejme pri gosp.

Johann Turtitsch, pekovski

mojster, Göting, pri Graču.

1033

se sprejme pri Perko und

Kwder trgovina s špecerijo,

manufakto in zležejem v

Ormožu.

1017

Posestvo

pri veliki stezi, za vsakega

obrtnika primočno, je za pro-

na Gornji Hajdin bliži Ptaju,

ki obstoji iz 5 joh

grunta, goše, oscjanjo je vse.

Hram v dobrem stanu.

Štale in kolarnica, tudi sadno

drevje. Kupci naj se oglasijo

pri Johan Carl, krčmar v

Hajdin st. 51.

1030

Prideren 1031

je takoj sprejme pri g.

Jos. Ornig v Ptaju.

Pekovski učenec

je takoj sprejme pri gosp.

Johann Turtitsch, pekovski

mojster, Göting, pri Graču.

1033

se sprejme pri Perko und

Kwder trgovina s špecerijo,

manufakto in zležejem v

Ormožu.

1030

Lovski sir!!

jako dober, pikanten, trajen,

redilen in ceni. Za turistovske

krmarje in trgovce posebno

pripravati. 5 kg poštni zavoj

K 6.—, povzetje franko z za-

vojem. M. Fetz, Innsbruck.

Schloss Felseck. 1008

Giht, revmatizem in astma

se uspešno odstranijo po rabi mojega leta sem najbolje znanega Eucalyptus-olja (avstralski naravni produkt). Cena originalne steklenice 1 K 50 h. Popis z mnogimi zahvalnimi pismi zastonj in poštne prosto. Eucalyptus milo, najbolje sredstvo proti pegumi, mozuli, fleki (Leberflecke), finami in nečistosti obraza. — Eucalyptus-bonbon edino vplivni proti kašlu, oslovskem kašlu, astmi itd.

ERNST HESS

Klingenthal i. S.

Se dobi v Ptiju v lekarni „pri zamorcu“ H. Molitor.

57

Brata Slawitsch

v Ptiju

Flerianplatz in Ungartergasse
priporočata izvrstne šivalne stroje (Nähmaschinen) po
sledeti ceni:

Singer A ročna
mašina . . . K 50—
Singer A . . . K 60—70—
Dürkopp.
Singer . . . K 70—90—
Dürkopp.
Ringeschiff
za šivilje . . . K 130—
Dürkopp.
Zentralbobbin
za šivilje K 140—
Dürkopp.
Ringeschiff
za krojače K 160—
Dürkopp Zentralbobbin mit versenkbarem
Oberteil,
Luxusausstattung . . . . . K 160—180—
Dürkopp-Zylinder-Elastik za čevljarje . . . . . K 160—180—
Minerva A . . . . . K 120—
Minerva C za krojače in čevljarje . . . . . K 160—
Howe C za krojače in čevljarje . . . . . K 90—
Deli (Bestandteile) za vsakovrstne stroje. — Najine cene so nižje
kakor povsod in se po pogodbi plačuje tudi lahko na obroke (rate).
Prosimo, da se naj vsak zaupno do nas obrne, ker solidnost
je le tistim znana, kateri imajo mašine od nas.
Cenik brezplačno.

5

Vinogradniki!

Berlandieri x Riparia Teleki

je najboljša trsna podlaga sedanjosti

Predno izrijeti svojo potrebo

na ameriških trtih in cepljenjih.

Zahtijevajoča velika

ilustrirani cenik,

Katerega pošljemo všečkomu

zastonji in Franko.

Doktrinarni vinogradov in trsnik sol

SGIMUND TELEKI, VILLANY, Ogrska.

Pišalno zastopstvo SOLLENAU, Nizje-Avstrijsko.

Novo!

Šlager 1912.

D. R. G. M. št. 526081

Novo!

Novoletna šaljiva karta

v doslej nikdar vidni vrsti. Vsaka karta „Slager“, ni za prekosito, humoristično in senzacijo. Vsaka, tudi najmanjša posiljatev je dobr soritana in vsaka karta v kuverti. Samo mi imamo edino razpečavanje. Zastopnike se za vse kraje isče.

10 orig. vzor. pr. vpos. 0.75 K Habighorst & Co.

25 koso 1—K Bochum i. W.

50 " 1.75 " Postschließfach 149.

100 " 3— " Povzetje 40 vinarjev več. Pismene znamke vseh dežel vzamem v

plačilo.

970

plačilo.

Zelo dobro idoča
gostilna
s trgovino mešanega blaga, veliko lepo nadstropno hišo
tisk velike farne cerkev, šole in državne ceste, 10 minut od
kolodvora, eno uro od Maribora v zelo priljubljenem in le-
pem kraju, se takoj zaradi preselitev in nezmožnosti sloven-
skega jezika za samo 31.000 krom pod lahkim plačil-
nim pogoji proda. Vse natančneje pri Franz Petelin
Zgornja Polskava pri Pragerskem. Vsakemu interesentu
se na zahtevo brezplačno razglednico hiše vpošlje. 949

Otročji vozički

za 12, 14, 16, 18, 20 K
in tudi finejše sorte v
velikem izbiru se do-
biva v veliki trgovini
Johann Koss
CELJE
na kolodvorskem prostoru.
(Zahtujte cenik).

Gospodinje!

Ne kupite putra ali nadomestila za puter, dokler niste glasovite, splošno preiskušene svetovne marke

46

BLAIMSCHEIN

„UNIKUM“

MARGARINE

preiskusili.

„UNIKUM“ ni rastlinska margarina.

„UNIKUM“ se izdeluje iz najčistejše goveje masti (Kernfett) s velepasteurizirano smetano in ima vsled tega naj-
višjo redilno vrednost ter je v resnici zdrava.

„UNIKUM“ ni umetnički izdelek, temveč najčistejši naravni produkt.

„UNIKUM“ je 50% cenejša nego navadni puter in garancirano mnogo izdatnejša.

SAMO BLAIMSGHEIN „UNIKUM“ je s stalno državno kontrolo varovana in je to na vsakem zavo-
razidno.

Cenjena gospodinja!

Ne pustite se vsled tega z drugimi naznanimi zapeljati in rabite kot nadomestilo za puter, kadar

pečeta

cvrete

kuhate

za kruh s putrom

BLAIMSCHEIN’s „UNIKUM“-MARGARINO

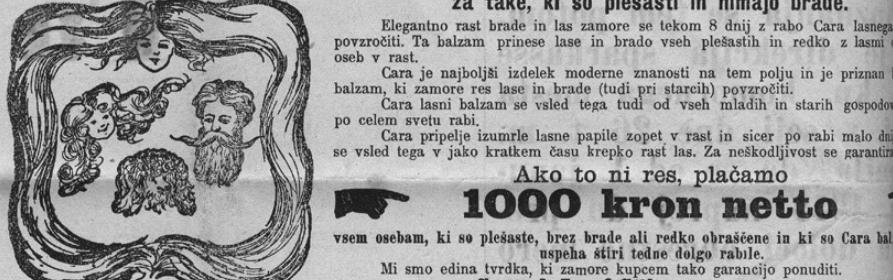
Se dobi povsod.

Poizkušnja gratis in franko.

Združene fabrike za margarino in putra, DUNAJ XIV.

1000 kron plačila

za take, ki so plešasti in nimajo brade.

Obs. diskretni zavoj.

prosim, da mi pošljete en paket Cara à 6 kron po povzetju.

Cara-Haus, Kopenhagen.

Elegантно rast brade in las zamore se tekom 8 dñij z rabo Cara lasnega balzama
potvrditi. Ta balzam prinese las in brado vseh plešastih in redko z lasmi oble-
osev v rast.

Cara je najboljši izdelek moderne znanosti na tem polju in je priznan kot
balzam, ki zamore res lase in brade (tudi pri starcih) povzročiti.

Cara lasni balzam se vsled tega tudi od vseh mladih in starih gospodov in žen
po celem svetu rabiti.

Cara pripelje izumrle lasne papile zopet v rast in sicer po rabi malo dñij in on
se vsled tega v jaks kratkem času krepljo rast las. Za neškodljivost se garanira!

Ako to ni res, plačamo

1000 kron netto

vsem osebam, ki so plešaste, brez brade ali redko obraščene in ki so Cara balzam
uspeha štiri tedne dolgo rabile.

Gospod Josef Silhany piše:

Velecenjena firma!

Ker je moj prijatelj z Vašim balzatom tekom 3 tednov lepo rast brade do-
prosim, da mi pošljete en paket Cara à 6 kron po povzetju.

Z velespoštovanjem

Josef Silhany, Erszefalva, Ogrska.

Za posljednji zavoj Cara zahvalim se iskreno. Rabim zdaj Vaše lasno sredstvo tekom 12 dñij in sicer z dobrim uspe-
jem. Moji lasi ne izpadajo, marveč postajajo debelejši in težji; tudi niso tako malo rasli, odkar sem pridelal Vaš lasni balzam rabil
za moja brada postane brezvremeno kreplješa kakor prej. Jaz sem že mnogo lažnih sredstev poizkusil, a brez uspeha in zahvaljujem
Vam torej iz vsega srca za Vaše krasno lasno sredstvo. V bodoče bom to sredstvo vsem priporočati, ki imajo ranj rabe. Z tujim
zahvalo ostajem Vas.

O. V. M. Kopenhagen.

Cara daje lasem in bradi svitli, valjčkom podobni izgled in padajo lasi potem lahko in mehko.
pošilja se proti naprej-plačilu ali povzetju po celem svetu, ako se piše na največjo špecialno trgovino.

En zavoj Cara stane 6 kron, dva zavoja 10 kron.

Cara-Haus, Kopenhagen 283., Dansko.

(Pisma treba frankirati s 25 vinarji, poštne karte pa z 10 vinarji).

Razglas.

Sparkasa v Brežicah na Savi je sklenila,
da zviša obrestno mero za posojila z in brez
hipotek od 1. januarja 1913 na

6%

obrestno mero za menice pa od 1. novembra
1912 na

7½%

Sparkasa Brežice na Savi

meseca novembra 1912.

V življenju nikdar več! Vsled vojne na Balkanu

sem prisiljen, 20.000 koso imit.

srebrnih ur dvojnim manteljom

z izstavnim anker-ren-.kolešem,
teče v rubinskih kamencih, (3
pokrov), ki so bile za Turčijo
namenjene za smešno celo
K 6 — en kós prodati in nji
bi nikdo ne zamudil ugodno-
prililje, da si to izborno, v re-
snici napol šenkano uro nabavil.
Naročite takoj, ker bodoje
ure v kratkem času razprodane.
3 leta pismene garancije.

Razpoljila po povzetju.

Eksportna hiša ur

Max Böhnel,

Dunaj, IV., Margarethenstrasse Nr. 27/51.